

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
August 27, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, RUGPJŪTIS - AUGUST 27, 1994

Nr. 167

Konservatoriai: LDDP savinasi valstybės turta ir trukdo referendumą

Vilnius, rugpjūčio 25 d. — Opozicijos spaudos konferencijoje Seimo rūmuose Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) frakcijos atstovai Gediminas Vagnorius ir Vidmantas Žiemelis nurodė kaip dabartinė valdžia neteisėtai savinasi valstybės turta ir kad įvairiomis, net nelegaliomis priemonėmis veikia, kad referendumas, kuris vyksta šį savaitgalį (rugpjūčio 27 d.), nepraeitų.

Seimo opozicijos spaudos atstovės pranešime perduodami Vagnoriaus ir Žiemelio pasakymai: „Tenka apgailestauti, jog šiuo metu valdančioji partija tampa grėsmingiausia mafia, kuri remiasi turto ir pajamų išmušimu iš kitų asmenų, pasinaudojant ir valdžios struktūromis“, pasakė Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) valdybos pirmininkas G. Vagnorius ketvirtadienį įvykusioje spaudos konferencijoje. Jis priminė, jog tai pripažino ir vienas iš LDDP vadų, kuris pareiškė, jog vykdoma „radikali privatizacija“ išdalinant valstybės turta partijos nariams ir draugams. Taip nuo 1993 metų išsidalinta turto už 10 milijonų litų, tarp jų už 3-4 milijonus litų pasavinata tikrųjų akcininkų akcijų.

„Finansinių išteklių trūkumas baigia uždusinti gamybą ir veda įmones į dirbtinį bankrotą, nes piniginių kreditinių išteklių Lietuvoje yra sumažėję beveik 10 kartų. Tuo tarpu vyriausybė į užsienio komercinius bankus padėjo ne tik 420 milijonų dolerių valiutos rezervą, bet ir Lietuvos ūkio reimimui skirtus 99 milijonus dolerių kreditus. Kažkam tai naudinga, bet ne Lietuvos ekonomikai, kuri dėl finansų nusmukdymo ir neteisėtų turto dalybų yra paralyžuojama.“

Nuo mokėjimų į valstybės biudžetą atleisti įmonių bendra skolų suma jau siekia 700 milijonus litų, o dešimties milijonų JAV dolerių nedidelėmis palūkanomis dalijami savimi bankeliams. Jau sunaudoti ne tik Romualdo Visokavičiaus vadovaujamos banko valdybos sukaupti šimtai milijonų litų, bet baigia „išgaruoti“ ir iki 1992 m. spalio 1 d. Lietuvos Banke sutelkti 18 milijonų rublių (tai sudaro apie 1.6 milijonai litų).

Jei iki 1993 m. net nusikaltama veikla įtariamos firmos buvo verčiamos prisilaikyti privatizavimo įstatymo procedūrų ir pirkti akcijas indeksuota, t.y. rinkai artima kaina, tai dabar valstybės ir akcininkų turtais dalijamas valdančiosios partijos grupetėms be jokio privatizavimo ir jokio mokėjimo, neretai net pagal pačios vyriausybės rezoliuciją. Samoningai įmonių turto nuvertinimą dešimtimis ir šimtais kartų galima paaiškinti tik siekiu supaprastinti svetimų turto perdavimą partijos grupei. Neatsitiktinis ir šių metų kovo 28 d. vyriausybės nutarimas, kai prisiėmus įmonių turto indeksavimu, juo lyg įteisinamas tikrųjų akcininkų, taip pat valstybės turto grobimas.

Valstybinės įmonės įstaty-

mas kaip ir dažnai dabar minimas 1992 metais priimtas vyriausybės nutarimas nr. 51 nustato pelno panaudojimą, bet neleidžia keisti įmonės statuso. Iki Seimo rinkimų nei viena įmonė netapo privačia be privatizavimo. Tačiau paskutinėmis Seimo vasaros darbo dienomis Pirminio privatizavimo įstatymo 2 straipsnis dar kartą pataisytas — dabar jau lyg leidžiama privatizuoti be privatizavimo. Tad ar verta stebėtis, jog per pastaruosius metus mėnesinė pramonės gamyba Latvijoje sumažėjo 2%, o Lietuvoje 40%, o nuo Seimo rinkimų — 3.7 karto. Liepos mėnesį gamyba smuko dar 10%.

Nuolatinis valstybės vadovų įkabinėjimas, kad piliečiai nedalyvautų referendume atspindi bandymą apgauti rinkėjus ir išvengti atsakomybės prieš visuomenę už valstybės mastu organizuojamą partinės nomenklatūros nusikalstamą veiklą“, kalbėjo G. Vagnorius.

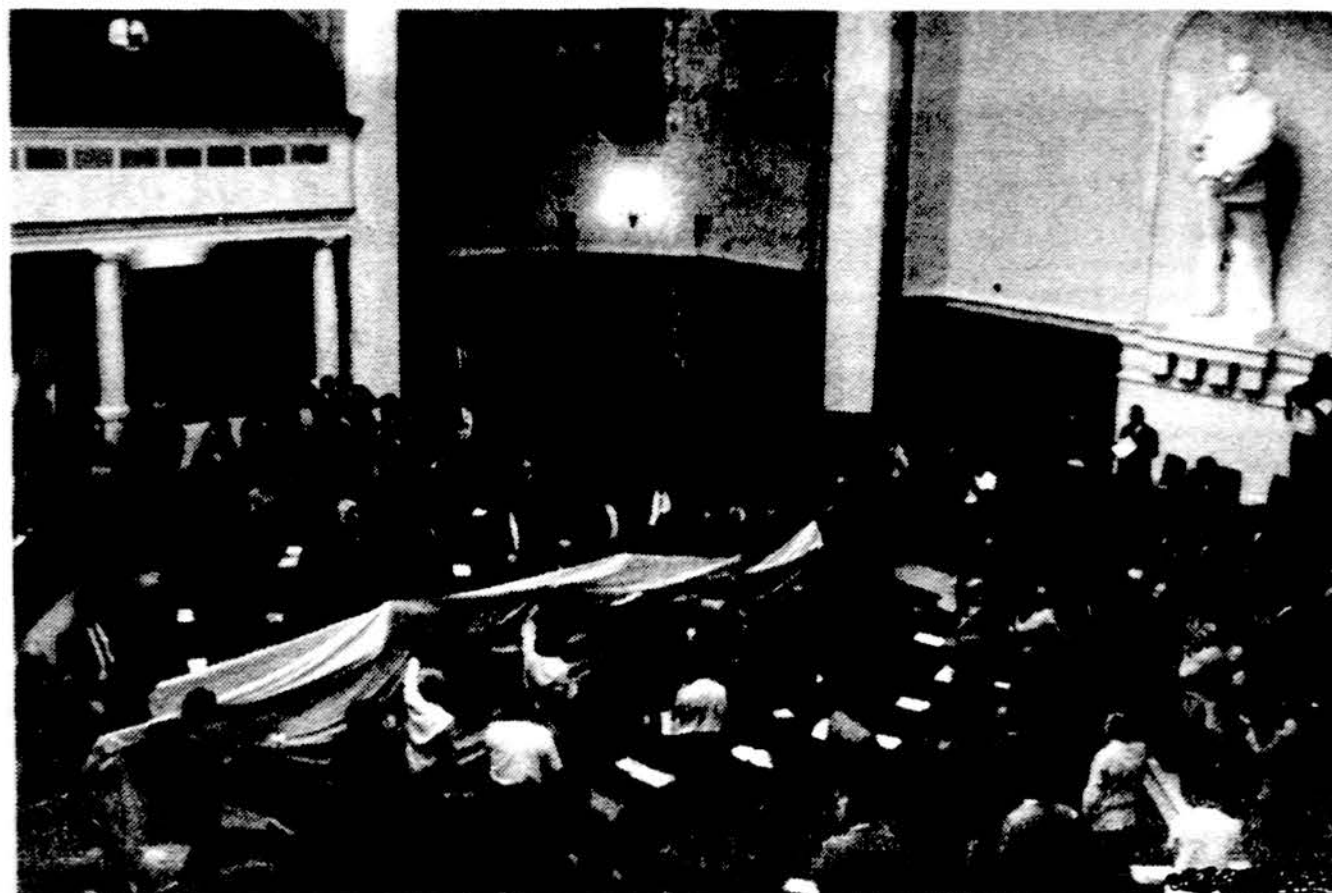
Seimo narys Vidmantas Žiemelis supažindino su konkrečiais pažeidimais, ruošiantis referendumui: skubotai sudaryti balsuotojų sąrašai net ir po patikslinimo nėra tikslūs, jie nėra pasirašyti savivaldybių atstovų, netikslios apylinkių ribos, piliečiai laiku negalėjo susipažinti su balsuotojų sąrašais, kai kur jie nepasiekiami iki šiol, apie 30% piliečių dar nėra gavę balsuotojų pažymėjimo, daug žmonių, laiku negavę šio pažymėjimo ir išvykę iš savo gyvenamosios vietos, negalėjo prieš išvykdamai balsuoti paštu, pašto skyriai neturi negalintių vaikščioti žmonių sąrašų, taigi šie žmonės negalės balsuoti. Į rinkėjų sąrašus įtraukiami rinkiminėje apylinkėje negyvenantys žmonės, taip didinamas bendras rinkėjų skaičius.

Žiemelis taip pat sakė, jog kai kur referendumui trukdoma netgi baudžiamaisiais veiksmais — Telšiuose LDDP atstovas antrosios apylinkės komisijoje vietoj to, kad 400 balsavimo biuletenių įteiktų balsuotojams, juos išmėtė į šiukšles. „Mes neatmetame galimybės iškelti bylą Vyriausiosios rinkimų komisijai pareigūnams už referendumo įstatymo pažeidimus“, apibendrinamas akcentavo Gediminas Vagnorius.

Lozoraičio palaikai bus perkelti Lietuvon

Vilnius, rugpjūčio 25 d. (AGEP) — Laiške Lietuvos žmonėms Daniela Lozoraitienė praneša apie savo apsisprendimą perkelti Stasio Lozoraičio palaikus į Lietuvą. „Ta padaryti tuomet, kai Lietuva tikrai taps tokia, dėl kurios jis gyveno, dirbo, kovojo ir dėl kurios numirė“, rašo Lozoraitienė.

Ji tikisi pastatyti Lozoraičių šeimos paminklą Kauno kapinėse, ten perkelti ir Stasio Lozoraičio tėvus. Dabar Stasys Lozoraitis ilsisi Nekalto Prasiėdimo seserų kapinėse Putnam, Connecticut. Daniela Lozoraitienė prašo nenustoti vilties ir tęsti kovą, nes tik taip Stasys Lozoraitis — Vilties Prezidentas — bus gyvas.

I Ukrainos parlamento salę Kijeve, rugpjūčio 24 d. švenčiant trečiąsias nepriklausomybės atstatymo metines, buvo įnešta didžiulė Ukrainos vėliava. Perversmo Maskvoje metu, 1991 m. rugpjūčio 24 d. šia vėliava buvo uždengtas vienas tankų, gynusių Rusijos parlamentą. Perversmui žlugus, Ukraina pasiskelbė nepriklausoma nuo Sovietų Sąjungos.

Vyriausybė svarstė muitinių darbą

Vilnius, rugpjūčio 18 d. (LA) — Lietuvos Teisingumo ministerija rugpjūčio 17 d. informavo vyriausybę, kad pirmame šių metų pusmetyje teismų antstolių kontoros įvykdė 675 teismo sprendimus ir iš skolininkų išieškojo 10.4 milijonus litų, rašo „Lietuvos aidas“. Konstatuota, jog daug sprendimų, valstybinių mokesčių inspekcijų pateiktų teismų antstoliams, nevykdomi, nes jų vykdymas sustabdytas arba atidėtas teismų nutartimis. Vyriausybės nuomone, kitų institucijų poveikiai.

Pateikta informacija apie Lazdijų ir Klaipėdos muitinių kovos su ekonominiais nusikaltimais rezultatus. Klaipėdos muitinė per 1994 metų septynis mėnesius surinko 28 milijonus litų muitų ir rinkliavų, Lazdijų muitinė — 16.6 milijonus litų. Per tą patį laikotarpį konfiskuota prekių: Lazdijų muitinė —

je už 100,000 litų, o Klaipėdos — už 190,000 litų. Muitinėse per mažai rūpinamasi darbuotojų kvalifikacijos kėlimu, pareigūnams stinga bendrųjų teisės žinių, „silpnokai kovojama su kontrabanda“.

Net 10% Lazdijų muitinės darbuotojų neatestuoti, už kyšininkavimą bei grobimus trims buvusiems muitinės darbuotojams iškeltos baudžiamosios bylos.

Vyriausybės nepatenkino Lazdijų muitinės viršininko A. Sodonio bei Klaipėdos muitinės viršininko R. Stankaus pateikta informacija; situacija pasienyje tebėlika valstybės gėda. Muitinės departamento vadovybei pasiūlyta priimti atitinkamus sprendimus. Vyriausybė nurodo, kad būtina skubiai sudaryti imonių registrą, kompiuterizuoti muitinės punktus.

Senatoriai spaudžia Rusiją išeiti iš Baltijos šalių

Vasingtonas, rugpjūčio 25 d. (JBANC) — Senatoriaus Mitch McConnell paruoštą laišką JAV Valstybės sekretoriui Warren Christopher, kuriame rašoma, jog pasirašiusieji senatoriai stipriai priešinosi lėšų teikimu Rusijai, jei ji iki rugpjūčio 31 d. neišves visų savo karių iš Estijos ir Latvijos (apie laišką rašė rugpjūčio 18 d. „Drauge“ — Red.), iki rugpjūčio 25 d. pasirašė 35 senatoriai:

Hank Brown (R-CO), Conrad Burns (R-MT), Daniel Coats (R-IN), Thad Cochran (R-MS), Paul Coverdell (R-GA), Alphonse D'Amato (R-NY), Dennis DeConcini (D-AZ), Robert Dole (R-KS), Russell Feingold (D-WI), Slade Gorton (R-WA), Phil Gramm (R-TX), Judd Gregg (R-NH), Jesse Helms (R-NC), Kay Hutchinson (R-TX), Dirk Kempthorne (R-ID), Frank Lautenberg (D-NJ), Joe Lieberman (D-CT), Trent Lott (R-MS), Connie Mack (R-FL), John McCain (R-AZ), Mitch McConnell (R-KY), Barbara Mikulski (D-MD), Carol Moseley-Braun (D-IL), Don Nickles (R-OK), Larry Pressler (R-SD), Donald Riegle (D-MI), William Roth (R-DE), Paul Sarbanes (D-MD), Arlen Specter (R-PA), Ted Stevens (R-AK), Strom Thurmond (R-SC), Wallop (R-WT).

Centro Sąjunga nepalaiko referendumo

Vilnius, rugpjūčio 24 d. (Elta) — „Lietuvos Centro Sąjunga kviečia Lietuvos žmones nepalaikyti referendumui teikiamo įstatymo, suprasdama jo ydingumą ir žalą“, pareiškė sąjungos tarybos pirmininkas, Seimo pirmininko pavaduotojas Egidijus Bičkauskas. „Mano giliu įsitikinimu“, pasakė jis, „pagrindinė referendumui teikiamo įstatymo nuostata yra ta, kuri įtvirtina galimybę paskelbti pirmalaikius Seimo rinkimus, bent jau kol kas. „Tai būtų aktas, destabilizuojantis normalią valstybės vystymąsi“, jis sakė.

Egidijaus Bičkausko nuomone, daugelis referendumui pateikto įstatymo klausimų turi būti neatidėliojant svarstoma Seime. Jis sakė, kad laisvą jau aptarta arba aptariama. Tačiau šiam procesui referendumo rezultatai, kokie jie bebūtų, negali turėti įtakos.

Egidijus Bičkauskas pastaruosius dešimt metus yra antras trečias populiaresnis Lietuvos politikas. Manoma, kad jo pozicija turės gana svarią įtaką balsuojančiųjų apsisprendimui.

Ketvirtadienį per televiziją prieš referendumą agituos Algirdas Brazauskas. Penktadienį ir šeštadienį, referendumo diena, agitacija uždrausta.

Lietuvos vadovų sargybiniai mokysis JAV

Vilnius, rugpjūčio 24 d. (Elta) — Kita savaitę į Georgia valstijoje esantį Teisės saugos centrą išvyks 18 Lietuvos Vidaus reikalų ministerijos Valstybės vadovybės apsaugos departamento pareigūnų. JAV Valstybės departamentas jiems organizuoja specialius trijų savaitių kursus. Lietuvos pareigūnų kelionė bei kitas išlaidas finansuoja amerikiečiai.

Kelionę ir kursus pasiūlė amerikiečiai. Jiems patiko lietuvių darbas, Lietuvoje lankantis Richard Nixon, James Baker ir buvusiam viceprezidentui Dan Quayle.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Europos užsienio ministrai susitiks Palangoje

Vilnius, rugpjūčio 26 d. (Elta) — Ateinantį trečiadienį, rugpjūčio 31 d. Palangoje susitiks aštuonių Europos šalių užsienio reikalų ministrai: Danijos, Estijos, Islandijos, Latvijos, Lietuvos, Norvegijos, Suomijos ir Švedijos.

Antradienį, rugpjūčio 30 d. Palangoje susitiks Estijos, Latvijos ir Lietuvos užsienio reikalų ministrai. Bus aptartas trišalis bendradarbiavimas karinėje, muitų ir konsulinės srityse, bendros užsienio politikos koordinavimas. Užsienio reikalų ministerijos sekretorius

Albinas Januška Eltai pažymėjo, kad susitikimas labai svarbus, nes jis vyks tą dieną, kai iš Baltijos valstybių bus galutinai išvesta Rusijos kariuomenė. Trišalio susitikimo metu tikimasi aptarti Baltijos bataliono klausimus bei pasirašyti susitarimų.

Aštuonių užsienio reikalų ministrų susitikime vyks labiau politizuoti pokalbiai — jų metu numatoma apsvaistinti naujai susidariusią situaciją, taip pat aptarti galimybes panaikinti vizas Šiaurės valstybėse, mano A. Januška.

Svarstoma, kas bus naujuoju NATO vadovu

Vilnius, rugpjūčio 15 d. (Elta) — Neoficialiose diskusijose dėl mirusio NATO generalinio sekretoriaus Manfred Woerner įpėdinio pildymui vis dažniau buvo minimas norvegų, Jungtinių Tautų tarpininko buvusioje Jugoslavijoje, Thorvald Stoltenberg vardas.

Oficialų šio klausimo sprendimą NATO atidėjo iki buvusio vadovo laidotuvių.

Thorvald Stoltenberg turi galimybę tapti naujuoju NATO vadovu. Buvęs Norvegijos užsienio reikalų ministras turi sukaupęs įvairiapusi patyrimą. Be to, norvegas dar niekada nevadovavo Šiaurės Atlanto Sąjungai. Kaip pranešama iš Oslo, Norvegijos vyriausybė remia Stoltenberg kandidatūrą. Tačiau manoma, kad Jungtinių Tautų Stoltenberg pretenduoja užimti generalinio sekretoriaus postą.

Anksčiau tarp pretendentų minimas buvęs Olandijos premjeras Ruud Lubbers tikriausiai nekels savo kandidatūros.

Diskusijose minimos ir Didžio-

sios Britanijos užsienio reikalų ministro Douglas Hurd bei gynybos ministro Malcolm Rifkind pavardės. Tačiau jie turi tokį trūkumą, kad NATO jau yra vadovavę du britai.

Taip pat svarstomos buvusių Danijos ir Belgijos užsienio reikalų ministrų Uffe Ellemann-Jensen ir Mark Eyskens pavardės.

Dabar NATO gynybos sąjungai laikinai vadovauja italas Sergio Balanzino, kuris buvo M. Woerner pavaduotojas.

Valstybinis draudimas krašto vadovams

Vilnius, rugpjūčio 24 d. (Elta) — Penkerių metų tarnybinio atlyginimo dydžio kompensacija bus išmokama ministro pirmininko arba ministro šeimai, jam žuvus einant savo pareigas. Vyriausybės vadovui arba ministrui susižalojus, jiems bus išmokama nuo vienerių iki penkerių metų tarnybinio atlyginimo dydžio kompensacija, atsižvelgiant į sužalojimo sunkumą. Tokį nutarimą vyriausybė priėmė vadovaudamasi naujuoju Vyriausybės įstatymu.

Tarnyboje žuvus kitiems pareigūnams, kurie apdrausti valstybės lėšomis, jų šeimoms išmokamos 10 metų atlyginimo dydžio kompensacijos, o susižeidus — nuo 12 iki 60 mėnesių atlyginimo dydžio. Tokių pareigūnų sąrašas yra krašto apsaugos ministerijos, prokuratūros, teismų, saugumo, vidaus reikalų sistemos pareigūnai, valstybės kontroleriai, gamtos apsaugos inspektoriai, savanoriai, psichiatrai, teismo ekspertai.

Kol kas nepriimti jokie teisiniai aktai, numatantys kompensacijas prezidento ir Seimo narių žuvimo ar susižalojimo atvejais. Iki šiol nepriimtas ir įstatymas, numatantis kompensacijas tarnyboje žuvus ar susižalojus eiliniam tarnautojui ar darbininkui.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 27 d.: Šv. Monika, šv. Augustino motina (gimė 332 m. mirė 387 m.); Cezarijus, Gaudas, Aušrinė, Eimantas.

Rugpjūčio 28 d.: 22 eilinis sekmadienis; Augustinas, Meta, Steigvilė, Augustas, Liūtas.

Rugpjūčio 29 d.: Šv. Jono krikštytojo nukankinimas; Sabina, Adolfas, Svajonė, Gaudvydė.

Rugpjūčio 30 d.: Feliksas, Adauktas, Gaudencija, Gintė, Augūna.

KO REIKALAUJA
ISTATYMAS

Šio sekmadienio skaitiniai primena, kad jei laikysimės bažnytinio įsakymo, bet nepaisysime mūsų širdyje įrašyto Dievo ir artimo meilės įsakymo, nebūsimės išgelbėti nuo amžinos prąžuties. Apaštalas Jokūbas (Jok 1:17-18, 21-22, 27) rašo, kad mums gavus tikėjimo dovaną, Dievas „pagimdė mus tiesos žodžiu, kad mes būtume tarsi pirmenos su kūrinių tarpe“. Pirmojo šimtmečio krikščionys dar tebuvo mažas būrelis tikinčiųjų Jėzaus nepažinusių tautų jūroje. Bet jie žinojo, kad, išgirdę ir vykdydami jį širdyse įdiegtą Dievo žodį, kaip dar ir mokė Jėzus, jie bus pirmieji, kurie bus išgelbėti Jėzaus kancijos, mirties ir prisikėlimo nuopelnais – lyg pirmieji Jėzaus aukos vaisiai – pirmenos.

Šiandien, po dviejų tūkstančių metų ir milijonų prieš mus gyvenusių bei mirusių Jėzaus sekėjų, kurie šiandien su juo džiaugiasi danguje, nebesivadintume Jėzaus nuopelnais „pirmenomis“, bet esame nemažiau užtikrinti, kad, Jėzaus pavyzdžiu įgyvendindami mums, jo Tėvo įdiegtą žodį, išjungsime į šių mirtį ir nuodėmę pergalejusių žmonių būrį. Ir apaštalo Jokūbo žodžiai pirmojo šimtmečio tikintiesiems skatina mus, nemažiau kaip juos: „Būkite žodžio vykdytojai, o ne vien klausytojai, apgaudinėjantys patys save“.

Būti ne vien klausytojais, bet ir vykdytojais – tai išganymo malonės raktas ne tik pirmojo šimtmečio krikščionims ir mums, bet ir senovėje Dievo pasirinktai ir vedamai tautai – Izraeliui, iš kurios gimė Išganytojas. Skaitinyje iš Pakartoto Įstatymo knygos (Ist 4:1-2, 6-8), Mozė kalba į tautą: „Izraeli, klausyk tų įstatymų bei nuostatų, kurių aš jus mokiau laikytis. Juos vykdykite, kad gyventumėte... Jūs nieko nepridėkite prie žodžių... ir nieko neatimkite, kad iš tikrųjų laikytumėte Viešpaties, savo Dievo įsakymus“.

Įstatymai Senajame Testamente nėra duodami kaip našta, o kaip priemonės šiai Dievo pasirinktai ir numylėtai tautai patį jį artumą. Šio sekmadienio skaitinyje girdime: „Kuri gi didžiųjų genčių turi tokius sau artimus dievus, kaip Viešpats, mūsų Dievas, yra arti mūsų, kai jo šaukiamės?“ Izraelio tautos

Dievas – Jėzaus Tėvas – priešingai pagonių dievams – yra žmogui artimas, juo rūpinasi, jo išlauso, jo neapleidžia, duoda žmogui visas priemones, kad jis išlaikytų artimą ryšį su Dievu. Mūsų Dievas yra rūpestingas, mylintis ir gailestingas – nori draugystės su mumis. Nors prieš jį esame tik fiziškai laikini kūriniai tarp daugybės jo kūrinių, jis mums kiekvieną mūsų asmeniškai ir nori, kad ta jo meile dalintumės.

Pakartoto Įstatymo knygoje yra paduotas svarbiausias Dievo įsakymas, kurį Jėzaus lūpomis cituoja ir evangelistas Morkus: „Klausykis, Izraeli! Viešpats yra mūsų Dievas, vien tik Viešpats. Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visomis jėgomis“ (Ist 6:5-6; Mk 12:29). Nors tiek Izraelio tauta, tiek ir pats Jėzus mokė jog šis yra svarbiausias įsakymas, mums jį vykdyti yra ne lengviau, kaip anų laikų tikintiesiems. Mums yra pagunda ieškoti mažiausio priimtino minimumo, vykdamas šį įstatymą, nemažiau, kaip anų laikų žmonėms. Dar Senajame Testamente pranašas Izaijas, kalbėdamas Dievo vardu, nurodė, ko Dievas nori iš tų, kurie nori jam patikti, paaiškino ir kaip iš tikrųjų reikia „nusiplauti ir būti švariai“: „Nusiplaukite ir būkite švarūs!... Liaukitės daryti pikta, mokykitės daryti gera. Atsidedkite teisingumui, padėkite engiamajam, užstokite našlį, ginkite našlės bylą“ (Iz 1:16-17). Tad Dievo garbinimas žodžiais ir pamaldomis yra jam priimtinas tik tuomet, kai tos pamaldos ir žodžiai išreiškia mūsų pastangas visai, kuo esame, mylėti visi ir visus, kuriuos Dievas myli – ir ypač silpnuosius.

Todėl, kaip girdime Evangelijoje (Morkaus 7:1-8, 14-15, 21-23), Jėzus taip pyko ant tų žydų, kurie reikalavo raiščių, laikytis Pakartoto Įstatymo knygos smulkų nurodymų, visiškai ignoruodami Dievo meilę ir gailestingumą žmonėms, kuriuo Įstatymas remiamas. Jėzus, juos kaltindamas, pacituoja pranašą Izaiją (Iz 29:13): „Ši tauta šlovina mane lūpomis, bet jos širdis toli nuo manęs. Veltui jie mane garbina, mokydami žmonių priglavitų priesakų“. Žydų Įstatyme buvo nurodyta daugybė kasdieninio gyvenimo taisyklių ir apeigų (pvz.,

Clevelando dienraščio „The Plain Dealer“ rugpjūčio 13 dienos laidos straipsnyje „Griaučiai, rasti zoologijos sode, gali būti Stalino aukos“, rašoma, kaip statybos darbininkai, dirbę Maskvos zoologijos sodo pakraštyje, netoli tos vietos, kurioje „renkasi smalsūs lankytojai tarp susiglaudusių narvų“, atkasė žmogiškus griaučius ir kaukoles. Spėjama, kad tokioje neįprastoje vietoje užkasta mažiausia dešimt lavonų. Kaukolės išlikusios kulku skyles leidžia spėti, kad tai charakteringa sovietinio saugumo žymė. Atkasimu susirūpinę valdžios pareigūnai spėjo, kad tai gali būti Stalino siautėjimo aukos, 1930 metais prasidėjus didžiajam terorui, kurio metu buvo išžudyti milijonai. Kriminolinės medicinos specialistams pavesta iširti griaučius, kad būtų galima nustatyti bent apytikrius žudymo metus.

Tame pačiame straipsnyje rašoma, kad Lietuvos sostinės Vilniaus centre, „vienos koncertų salės“ sklype, taip pat atkastas masinis kapas. Oficialūs pareigūnai esą įsitikinę, kad daug sovietinio saugumo aukų buvo palaidota po Vilniaus gatvėmis. Ar ne šiuo metu?

Daugelį dešimtmečių Vakarai buvo akli, kurti ir naišūs, besąlyginiai pasidavę sovietinei propagandai. Prisimenu vieną incidentą iš Memmingeno pabėgėlių stovyklos. A. Vasačio redaguojamas „Minties“ savaitraštis spausdino naujausias politines žinias, kurias aš perdudavau, klausydama Londono BBC radijo pranešimų. Vieną dieną, gavusi Amerikos kariuomenės oficialų laikraštį „Stars and Stripes“, išverčiau straipsnį, kuriame GPU persekiotas ir kankintas rusas, perbėgęs į Vakarų, išpasakojo savo siaubingą kankinimų istoriją. Vos tik „Minties“ laidai pasirodžius, mane iššaukė į karinį CIA staibą. Trumpai patardė, mane išbarė už tokio šmeižiančio straipsnio paskelbimą „išvengtų asmenų“ spaudoje, nes „Sovietų sąjunga yra mūsų sąjungininkė“. Mano pasiteisinimas, kad straipsnis išverstas iš pačių amerikiečių spaudos ir kad aš remiuosi spaudos laisvės principu, buvo griežtai atmestas. „Vokietija yra okupuotas kraštas, tai jame negalioja Amerikos įstatymai, o išvientiųjų asmenų jokių išimtinųjų teisių neturi“. Viskas pasibaigė pabėgimu, bet turėjau beveik prisiekti, kad neskelbsiu prieš sovietinių straipsnių. Jau ir tada Maskvos zoologijos sode gulėjo nekaltų aukų griaučiai, o ir Vilniaus gatvių grindinyse dengė smurto aukas...

Šalia tokių „istoriškų radiinių“ Rusija turi didesnį problemą, kai pasiskelbusi nepriklausoma ir niekieno nepripažinta Čėčėnijos respublika iššaukė krizę. Tai Kaukazo kalnuose gyvenanti maža ir primityvi tautelė, nuolatos kankinama kilčių tarpusavio kovų, iki 1926 metų naudojo arabų rašmenis, niekada neturėjo nepriklausomo valstybinio gyvenimo. Čėčėnai ilgus dešimtmečius priėmė rusų persekiojimus, kovoję su bolševikais, bet 1920 metais tapo „čėčėnų-ingušų autonominė respublika“, o 1944 metais jų didelė dalis buvo brutaliai ištremta į tolimes Rusijos šalis. Čėčėnai vėl priešais Kremliu valdžiai ir nori atsiskirti, o Kremlius jaudinasi, kad sekdamas Čėčėnijos pavyzdžiu, ir kitos mažumos gali toliau

skaldyti Rusijos federaciją. Čėčėnija yra turtinga alyvos ištekliais, bet tai gan brutali šalis, kurios sostinė Grozny yra nusikaltėlių tinklo ir narkotikų prekybos centras. Paskutiniuoju metu Čėčėnija užplūdo nauja brutalių nusikaltimų banga, lektuvų ir įkaitų pagrobimai. Rusija sustabdė lektuvų skrydžius į Grozny, paskelbdama, kad tai daroma keleivių apsaugai, bet Čėčėnijos vadai tvirtina, kad tai „oro blokada“. Jelcinas pareiškė, kad nepaliojama ginkluota invazija, nes toks veiksmas galės iššaukti neramumus ar net sukilimus visame Kaukaze, kas privestų prie kraujo praliejimo. „O už tą mums niekas neatleistų“, laikraštis cituoja Jelciną. Nuo kurio laiko Rusijos vadai trokšta atleidimo? Gal reikėtų ponui Jelcinui priminti sausio 13-osios tragediją ir reikalauti atsiprašymo?

Ir taip tarp gatvės ir zoologijos sode užkastų (ne palaidotų) sovietinio teroro aukų, Rusijoje išskyla naujos problemos, kurių saknys glūdi pačiame rusų charakteryje: skriausti mažesnius, išnaudoti silpnesnius ir tuo išlaikyti Rusijos imperiją, vis vien, kokių vardu ji besivadintų. O kada Lietuvoje bus daromi tolimesni atkasinėjimai? Ne vien senų pilių griuvėsių reikia išskirti, bet netolimos praeities skriaudos įrodymų, ir tą barbarišką dvidešimtojo šimtmečio gėdą reikia propaguoti pasaulyje, kad laisvė gyvenusios tautos pasimokyti ir nepasitiktų kurio „sąjungininko“ propagandos aparatų be galimybės patikrinti skelbiamus „faktus“.

Du švėkšniškiai, prof. dr. Jonas Rakauskas iš Čikagos (kairėje) ir prel. Jonas Kučingis, buv. Los Angeles lietuvių parapijos klebonas, susitinka prie Kalifornijos kaktusų ir žydinių medžių. Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirmininkas ten buvo nuvykęs a.a. Marijos Gimbutienės veikalo vertimo į anglų kalbą ir jo išleidimo JAV reikalais.

rankų plovimas) žmonėms priminti, kad jie priklauso Dievui ir turi vykdyti Dievo įsakymus, rūpinantis visuomenės silpnaisiais, gyventi teisingai, dorai. Tačiau ir jiems, kaip ir mums, lengviau atsiminti pasimelsti, su švestu vandeniu persižegnoti, ateiti į Mišias, nei skirti savo laiko, turto ir rūpestio, padedant artimui. O reikia abiejų, reikia vykdyti savo sąžinės balso paskatinius, kuriais mums kalba Šventoji Dvasia – kitaip nebūsimės geresni už fariziejus.

Aldona Zailskaitė

LIETUVIŲ TAUTOS
ANTIOKUPACINĖ
REZISTENCIJA (1940–1990)

ALGIMANTAS LIEKIS

1

Lietuvių tauta, nepaisant daugelį dešimtmečių trukusių polonizacijos, germanizacijos, carinės ir bolševikinės Rusijos prispaudo, tautinio bei ekonominio engimo, laisvės ir savos valstybės atkūrimo idėjos niekuomet nebuvo atsisakiusi – ji vėl buvo įgyvendinta 1918-1920 m. kruvinių kovų dėka. Bet 1940 m. vasarą SSSR, susitarusi su hitlerine Vokietija, vėl okupavo Lietuvą, prisidengusi „proletarinio internacionalizmo“, „socializmo“ ir panašiomis vėliavomis, emė įgyvendinti carų politiką: paversti Lietuvą, kaip ir kitas Baltijos šalis, neatskirijama Rusijos dalimi, surusinti. Tikruosius okupantų tikslus greitai suprato didžioji Lietuvos žmonių dalis ir nemažai įsijungė į vienokio ar kitokio pobūdžio rezistenciją (lot. *resistentia* – pasipriešinimas). Ir ta rezistencija vyko visais okupacijos metais.

Ją galima suskirstyti į keletą periodų: 1940-1941 m. – pirmosios bolševikinės okupacijos; 1941-1944 m. – hitlerinės Vokietijos; 1944-1953 m. – pokarinio totalitarizmo; 1954-1964 m. – „atšilimo“ periodo – chruščiovinių reformų; 1964-1983 m. – „sąstingio“ metų; 1984-1985 m. – neostalinizmo metų; 1986-1990 m. – gorbaciovinių pertvarkų metų ir Nepriklausomos Lietuvos atkūrimas. Kiekvieną tą periodą dar galima suskirstyti į mažesnius, su jais būdingais ypatumais ir bendrumais.

Beveik nuo pirmųjų 1940 m. vasaros okupacijos dienų prasidėjo areštai, persekiojimai. Ypač jie buvo stambaus masto rinkimų ir vadinamąjį Liaudies seimą išvokare. Per vieną naktį buvo suimti keli tūkstantčiai veikliausiu Lietuvos žmonių; buvo pradėtos įgyvendinti sovietinio valdymo formos ir struktūros. Tad neatsitiktinai, vos ne nuo pirmųjų okupacijos dienų, ir prasidėjo pasipriešinimas jai. Iš pradžių vyko stichiskai – netikėta buvo pati okupacija, nebuvo vadovaujančių centrų. Birželio pabaigoje miestuose ir kaimuose pradėjo pasirodyti antisovietinių lapelių, atsisaukimų, atskleidžiančių tikruosius sovietinės armijos ir kolaborantų tikslus, raginančių nepasiduoti, neprasti vilties. Buvo tikima, kad okupacija trumpalaikė, nes greitai prasidėsias SSSR-Vokietijos karas ir Lietuva vėl atgausianti nepriklausomybę.

Nuo 1940 m. rudens daug kur susidarė ir ginkluotos pasipriešinimo grupės. Jų pagrindą sudarė uždraustosios Lietuvos šaulių sąjungos nariai, buvę Lietuvos kariuomenės kariai, atleisti ar patys pasitraukę iš kariuomenės, pabėgę nuo areštų ir trėmimų. Rytų Lietuvoje įsikūrė Lietuvos šaulių mirties batalionas – ginkluota sukilimo rengimo organizacija. Spalio 9 d. Kaune įvykusiame slaptoje grupės patriotų susirinkime, buvo nutarta organizuoti ginkluotus pogrindinius būrius ir visoje Lietuvoje, kad užkirstų kelią KGB siautėjimui, kad atėjus laikui, paimtų valdžią ir savo rankas. Svarbus įvykis buvo 1940 m. rugpjūčio 10 d. Lietuvai gelbėti komiteto įkūrimas JAV (jis vėliau pasivadino Amerikos Lietuvių taryba), rugsejo mėnesį – Romoje sudarytas Lietuvos Tautinis komitetas (Lietuvos diplomatų konferencijoje), vadovaujamas E. Galvanausko; lapkričio 17 d. – Berlyne įkurtas Lietuvių Aktyvistų frontas (LAF), vadovaujamas K. Škirpos. LAF greitai praktiškai perėmė vadovavimą lietuvių tautos rezistencijos kovai, siuntė instrukcijas, parengė

Nepriklausomos Lietuvos atkūrimo programą. Pagal ją, lietuvių tauta turėjo būti pasirengusi visuotiniam ginkluotam sukilimui iki 1941 m. gegužės 1 d. Bet nuolatiniai masiniai areštai bei trėmimai kartas nuo karto suardydavo rezistencijos planus, iššaukdavo ir ginkluotus susidūrimus su okupantais (o tokiu būtu Šiauliu, Rokiškio, Utenos, Marijampolės ir kai kuriose kitose apylinkėse).

Vos tik prasidėjo SSSR-Vokietijos karas, 1941 m. birželio 22 d. ankstyvą rytą prasidėjo ginkluotas sukilimas prieš sovietinius okupantus Kaune ir kai kuriose kitose Lietuvos vietose. Tos dienos 9 val. 28 min. LAF Vyriausiojo štabo vardu, Leonas Prapuolenis per radiją paskelbė, kad atkuriamas Nepriklausoma Lietuvos valstybė, sudaroma Laikinoji vyriausybė. Ji, kaip ir pats sukilimas, turėjo įrodyti Vokietijai ir pasauliui, kad Lietuva nepriklausoma, tik buvo trumpai okupuota. Kovose su besitraukiančia Raudonąja armija, pagal įvairius duomenis, žuvo arti 4.000 sukilėlių. Birželio 23 d. per Maskvos radiją Lietuva dėl to sukilimo pasmerkė SSSR užsienio reikalų komisaras Molotovas. Kartu jis tuo pripažino ir paties sukilimo svarbą.

Tačiau vokiečiams Laikinoji vyriausybė, kaip ir nepriklausoma Lietuva, buvo nereikalinga. Rugpjūčio 5 d. jie paleido Laikinąją vyriausybę, visoje Lietuvoje įvedė okupacinį režimą, vokiečių kalbą paskelbė valstybine, pradėjo suimti aktyvius sukilimo dalyvius. Rugsejo 22 d. okupacinė valdžia uždraudė LAF, kiek vėliau ir Lietuvių tautinę partiją, įvedė griežčiausią, kaip ir bolševikiniais metais, spaudos cenzūrą, pradėjo įgyvendinti krašto naikinimo ir germanizavimo politiką.

Ypač didelį lietuvių pasipiktinimą sukėlė masinis žydų naikinimas. Su visu tuo negalėjo taikstytis lietuvių patriotai. Plėsi ir stiprėjo pagrindinis antinacinis judėjimas, lapeliuose, atsisaukimuose, pogrindžio laikraščiuose pradėta raginti netalkinti naciams,

Amerika keičia savo
įvaizdį

Amerika yra tarsi magnetas, traukiantis į save pasaulio žmones. Mitas, jog čia doleriai auga ant medžių lapų vietoje, gatvės gristos aukso, o laisvė tokia neribota, kad kiekvienas turi visko, ko tik širdis geidžia, tebeveikia. Nepaisant, kokios tautybės, rasės ar valdymo sistemos savame krašte, žmonės į Ameriką tebežiūri, kaip į neribotą galimumą šalį. Kad šiuo laiku ta vizija gerokai nutolusi nuo tikrovės, retai kas tiki, o jeigu ir patiki – vargiai užgnaužia norą patekti į Ameriką. Šiaip ar taip, daugelio krikščionų net vidurinėsios klasės gyventojai nepalyginamai prasciau vertėsi, kaip čia vargingiausi iš vargingiausių.

Amerika visais laikais pasaulio garsėjo savo „atviro glebio“ politika. Kas tik jautėsi persekiojamas, vargstantis, nerado sau vietos nuosavame krašte ar apskritai padai niežėjo, trokštė nutykti, galėjo atvykti į JAV. Jeigu ir nerado, ko ieškojo, vis tiek stengėsi kaip nors prisitaikyti, įleisti šaknis. Deja, daugumas prisitaikė per gerai ir prarado savo tautinę tapatybę. Taip atsitiko ir dešimtim tūkstančių mūsų tautiečių, atvykusių ne tik prieš II pasaulinį karą, bet ir po jo.

Šią vasarą nemažai mūsų tautiečių lankėsi Lietuvoje ir savo akimis matė, kad kasdienybė ten nelabai patraukli: visko, tiesa, parduotuvėse yra, bet žmonės neturi lešų įsigyti net būtiniausių reikmenų. Galima kaltinti valdžią, pokomunistinio laikotarpio pasikeitimus, ar ką tik norime, bet kaltinimai nepripildo tuščią puodą, neapdengia ir neapaua daugiausia šeimos vaiko, nepaguoja prieglaudoje senuko ar našlaičio. Galim taip pat aiškinti, kad žmonės turi stengtis savo padėtį patys pagerinti, nes pradžią visuomet sunki. Tačiau ne visi turi perteklių kantrybės: legaliu ar nelegaliu būdu pradeda ieškoti progų išvykti į Ameriką. Meksikiečiams bereikia perbristi Rio Grande upę, kubiečiai per Floridos sąsiaurį ir „geldomis“ mėgina perplaukti, Haiti gyventojai taip pat leidžiasi į pavojingą kelionę bangomis. Lietuviams reikia daug platesnį Atlanto tolį perskroti, kad išvystų Laisvės statulą prie šio žemyno krantų.

Pastaraisiais metais amerikiečių pažiūros į nuolatinį imigrantų antplūdį labai pakito. Į ateivius pradėta žiūrėti, kaip į nepageidaujamą elementą. Būtu „neamerikietiška“ visai imigrantų neįsileisti, todėl ieškoma kitokių išeikių. Šiuo metu nesulaikoma pabėgėlių srovė liejasi iš Kubos. Jų skaičiai ir desperatiškas troškimas patekti į Ameriką kelia nuostabą ir rūpestį. Tai nėra naujas reiškinys. Fidel Castro pamėmus valdžią 1959 m., tūkstantčiai kubiečių pabėgo į JAV. Tuo metu jie buvo mieliai primiti. Nors vėliau komunistinis Castro režimas mėgino Kubos salą taip pat aptverti geležine uždanga, bet pabėgėlių nesustabdė. Po riausių Havanaje, tarp 1965-74 m., Castro „leido“ savo salos gyventojams bėgti į Ameriką. Pabėgo apie 274.000. Prez. Carter administravimo metais, šiek tiek atšildžius santykius su Castro Kuba, pradedo dar didesnis kubiečių „išvykimas“. Tarp 1977 ir 1980 m. į JAV atplaukė 125.000.

Šiais metais pabėgėlių skaičius vėl padidėjo. Kasdien JAV laivai „išvejoja“ šimtus ir net tūkstančius desperatiškų žmonių, visokiausiomis priemonėmis bandančių pasiekti Amerikos krantus. Kai kurie JAV valdžios sluoksniai įtaria, kad Fidel Castro skatina ta pabėgėlių potvynį, tuo būdu norėdamas priversti prez. Clinton nutraukti Kubos blokadą. Atrodo, kad tarp mūsų prezidento ir Kubos diktatoriaus prasidėjo kažkokia dvikova, kurios ginklas yra suvargę, beviltiški žmonės, metomi ne tik Floridos sąsiaurio bangų, bet ir politikos. Skraido kaltinimai ir jų paneigimas. Taikomos sankcijos. Pagaliau priimtas griežtas nutarimas neįsileisti Kubos pabėgėlių į JAV, bet suvežti juos į JAV laivyno bazę Guantanamo, kur, spėjama, jau internuoti apie 60.000 pabėgėlių iš Kubos ir netoli 20.000 iš Haiti.

Politikos žinovai tvirtina, kad „senas ir prityręs komunistinis vilkas Castro jau „užtvėrė“ naująją Bill Clinton į akligatvį. Jis turės vieną ar kitą iš tos dilemos išbirsti. Tuo tarpu dešimtys tūkstančių pabėgėlių laukia sprendimo. Daugeliui ima baimė, kas atsitiks, jei tas sprendimas per ilgai neateis...

Bus daugiau

**JAV LB Ekonominių Reikalų Tarybos
Informacijos Skyrius**
7311 Douglas Circle, La Palma, CA 90623
• tel. (714) 521-8694 • fax (714) 521-1210

EKONOMIKOS ŽVILGSNIS IŠ LIETUVOS

PIRMINIO PRIVATIZAVIMO ATEITIS

Pirminio valstybės turto privatizavimo pabaiga, rodos, patirs problemas. Ekonomikos ministerijos sekretorius, Centrinės privatizavimo komisijos pirmininkas Kęstutis Baranauskas jau prisipažįsta buvęs per didelis optimistas, kai tikėjosi, jog iki metų pabaigos viso likusio privatizuotino valstybės turto akcijas pavyks parduoti. Dabar, sako, iš neviltingai jam jau norisi traukti liaudies dainas, — taip rašo „Respublikoje“ Valė Čeplevičiūtė.

Centrinė privatizavimo komisija patvirtino rugsėjo mėnesio privatizavimo programą. Imonių steigėjai į ją pasiūlė tik 72 objektus. Bendra indeksuota šio turto vertė — 39,707 mil. litų. Pasak K. Baranauskos, tai „kapeikos“. I liepos ir rugpjūčio programas pateko mažiau kaip 13 proc. privatizuotino kapitalo. Savivaldybės ir ministerijos kas mėnesį „atiduoda“ privatizuoti tik po 2-10 proc. likusio kapitalo arba programų visai nesudaro.

„Lietuvos rytas“ rašo, kad centrinė privatizavimo komisija buvo dėl to priversta apskusti vyriausybės jos kabineto narius ir kelias savivaldybes, kad šios žlugdo privatizavimo procesą. Centrinės privatizavimo komisijos duomenimis, neindeksuotų investicinių čekių, kuriuos turi žmonės, suma sudaro apie 344 mil. litų ir manoma, kad jiems panaudoti užtenka valstybinio kapitalo. Įmonėse neindeksuoto turto buvo likę maždaug už 179 mil. litų ir dar apie 150 mil. litų vertės valstybinio kapitalo įmonėse, kurių privatizavimas buvo laikinai sustabdytas. Tuo tarpu, pvz., Energetikos ministerija, turinti privatizuotino kapitalo neindeksuotą vertę už 44.4 mil. litų, į liepos ir rugpjūčio programas neįtraukė nė vieno objekto. Panašiai elgiasi Pramonės ir prekybos, Sveikatos apsaugos, Kultūros, Švietimo ir mokslo ministerijos. Vilniaus miesto savivaldybė atidavė privatizuoti tik 3 proc. turimo kapitalo. K. Baranauskas „Lietuvos rytui“ sakė, kad rimta tokio dėsimo priežastimi gali būti rugpjūčio 27 d. įvyksiantis referendumas dėl neteisėtai privatizacijos bei gyventojų indėlių kompensavimo. Kaip rašo „Respublika“, o gal jau netrukus tauta referendumu lieps „viską sugrąžinti liaudžiai“ ir privatizuotą turtą nacionalizuoti.

UŽSIENIO VERSLININKAI SUSIDOMĖJO

Po to, kai JAV savaitraštis „Newsweek“ liepos pradžioje išleido specialų reklaminių įdėklą, supažindinantį su Lietuva, jau atsirado užsienio verslininkų, susidomėjusių investicijų galimybėmis. Ekonomikos ministerijos Privatizavimo departamento pareigūnas Valdemaras Ivaško „Lietuvos rytui“ sakė, kad buvo teiraujamasi apie viešbučius ir Klaipėdos pieno kombinatą. O didelė danų firma „Helman International Hotels“ atsiuntė žvalgus, kurie domėjosi ne mažesniais, kaip 200 kambarių, viešbučiais. Juos sudomino vienas Kauno viešbutis.

Šiuo metu privatizuojamų už tvirtą valiutą 53 objektų sąrašas yra viešbutių, parduotuvų,

imonių, restoranų, nenauđojamų patalpų ir t.t. Tarp jų, pvz., yra Ristrampolio dvaras Panevėžio rajone, esantis už 600 metrų nuo būsimos greitkelio „Via Baltica“.

Brangiausia pradinė pardavimo kaina yra nustatyta Šiaulių 337 vietų viešbutiui „Šiauliai“ — 4.5 mil. JAV dolerių 74 proc. akcijų paketai. Penkiolikos aukštų pastatas yra miesto centre, jo metinė gamybos apimtis viršija pusę mil. litų. Klaipėdos maisto prekybos įmonės „Gausa“ akcijų paketas įvertintas pusę milijono dolerių. Tačiau galima bandyti nusipirkti įvairių objektų ir su mažiau valiutos kišeneje. Kauno įmonės „Merage“ ir Klaipėdos prekybos įmonės „Rūtelė“ akcijų paketai įvertinti po 130,000 dolerių. Deja, už valiutą pirkti objektų Lietuvoje neskubama. Kita vertus, jeigu neatsiranda pirkėjo, pradinės objekto kainos taip pat neskubama mažinti ir laukiama naujo pirkėjo. Rugsėjo mėnesio programoje jau šeštą kartą skelbiamos Vilniaus sveikatingumo komplekso „Delfinas“ varžytinės. Septintą kartą bus bandoma parduoti Klaipėdos „Smiltynės“ viešbutį už jau iki 300 tūkst. dolerių sumažėjusią pradinę kainą. Savotišką rekordą yra pasiekęs Jurbarko viešbutis. Per dvejus metus šį viešbutį bandyta parduoti vienuolika kartų, dabar pateiktas 12-om varžytinėm. Šešiaaukščio namo, pastatyto pagal individualų projektą kaina nuo 1 milijono nukrito iki 400,000 dolerių.

VILNIUS DALLJAMAS VELTUI

Vilniaus miesto tarybos pirmininko pavaduotojas Antanas Čaplinskas „Lietuvos aide“, rašo, kad, jei sumanysite sostinėje nusipirkti sklypą, tai už vieną arą mokėsite 16-18 tūkst. litų. Tik ne miesto savivaldybei, o tam apskruioliui, kuris vyriausybės nurodymu turėjo teisę ją faktiškai uždyka pasiminti.

Pasak A. Čaplinskio, vyriausybės nemėgstama sostinės savivaldybė tegali tik konstatuoti turto išsidalijimo faktus, o pasipriešinti tam nėra įstatymų. Pareigūnas rašo apie Taupomajam bankui, „Lietuvos telkimui“, Vilniaus bankui ir kitoms organizacijoms perduotus didžiulius pastatus sostinės centre. „Lietuvos aidas“ spausdina 446 kv. metrų ploto administracinio pastato Vilniaus centre, Vilniaus g. 25 nuotrauką, kurio likutinė vertė... 13 litų 4 centai.

Kaip rašo A. Čaplinskis, už centus savivaldybė verčiama pardavinėti žemės sklypus namų savininkams. Vyriausybės nutarimais įvesta neteisėinė sąvoka „faktiškai naudojama žemė“, kurią galima pirkti lengvatinėmis sąlygomis. Vilniaus savivaldybė, parduodama žemės sklypus lengvatinėmis sąlygomis (20 arų sklypas — 250-300 litų) prarastų daugiau kaip 200 mil. litų.

PADIDINTI IMPORTO TARIFAI

Nuo liepos 22 d. vyriausybė nuo 2 iki 5,5 karto padidino muitų tarifus importuojamiems maisto produktams bei žemės ūkio kultūroms. Verslininkai naujosios tarifus vertina skirtingai. Agentūrai BNS firmos „Sabina“ prezidentas G.

Kazlauskas tvirtino, kad tiems maisto produktams kainos kils savaime — pradžioje kiek mažiau, o vėliau tiek, kiek padidintas muitas. „Sabina“ jau trečietais importuoja Suomijos firmos „Valio“ ledus, kurių muitų tarifas padidintas nuo 10 iki 40 proc. G. Kazlauskas sako, kad kol kas neatsisakys šių ledų importo, tačiau jei muitas padidėtų dar 10 proc., ledų porcija kainuotų 10 litų ir jų importuoti nebeapsimokėtų. Tuo tarpu jau dabar firma tikrai nebeveš į Lietuvą suomiško sviesto, kaip kad prieš pusmetį nustojo vežti jogurtus.

Kelių firmų vadovai teigė, kad padidinti muitai visiškai nepakeis importinių produktų kainų, kaip to nepadarė pridėtosios vertės mokestis. Anot jų, nemaža dalis maisto produktų, kaip ir alkoholio, tabako ir kitų prekių, patenka į Lietuvą nelegaliu keliu, nemokant nei maito, nei jokių mokesčių.

Žemės ūkio ministerijos Maisto pramonės departamento direktorius J. Vėtrinas mano, kad dėl naujų muitų visiškai nepabrangs importuojamos maisto prekės, tačiau įvežėjų pelnas tikrai sumažės. Kita vertus, jis sakė, kad šie muitai uždarys kelią įvežti į Lietuvą visokių šlamštą, t.y. maisto prekes, skirtas Trečiajam pasauliui ir apnuodytas įvairiais chemikalais, kad nesugestų, pasibaigus jų galiojimo laikui. Tokių pigių ir neko-

kybiškų produktų dabar nebeapsimokės vežti, nes muitai smarkiai kels jų kainą, o brangiam ir kokybiškam produktui toks muitas nieko nereikš.

Pasak J. Vėtrino, importo muitai padidinti, stengiantis išsaugoti žemės ūkį, kurį pradžiai Lietuva tapo priklausomu kraštu, o 1 mil. dirbančių žemės ūkyje liktų be darbo. Jo teigimu, tai esąs paskutinis importo muitų padidinimas. Pasirašius laisvosios prekybos sutartį su Europos sąjunga, per artimiausius šešerius metus muitai bus tik mažinami.

BANKROTAS ŠIEPIA DANTIS

Dienraštis „Diena“ (buvusi „Tiesa“) rašo apie Lentvario akcinės bendrovės „Kaitra“, gaminusios vonias, bankrotą. Nuo įmonės bankroto paskelbimo praėjo jau 5 mėnesiai. Vyksta bendrovės perorganizavimas. Tačiau iki šiol visos priemonės nebuvo efektyvios: neatsirado turtingo investuotojo, iš 10,000 pagamintų vonių per tą laiką nupirktą labai nedaug. Nepriklausomų valstybių sandraugos šalys dėl galiojančių muitų, kad ir labai nori lietuviškų vonių — „neikanda“ jų kainų, o į Vakarus, pasak bendrovės administratoriaus Romualdo Rudžio, ši produkcija jau „nė vienu galu nepralenda“. Jei įmonė dar per 9

mėnesius nesugebės atsiskaityti su kreditoriais, kurių didžiausias yra Taupomasis bankas, įmonė bus likviduojama. Iš ankščiau čia dirbusių 800 žmonių, dabar „Kaitroje“ liko 150 ir dar bus atleidžiami. Iki šiol buvę stengiamasi išlaikyti labiausiai patyrusius vonių gamybos specialistus. Po paskutiniojo kreditorių susirinkimo paaiškėjo, kad ši gamyba tikrai nebebus atnaujinama, tad ir specialistai nebereikalingi. Tačiau kai kurie specialistai mano, kad ateis laikas ir Lietuvoje paspartės gyvenamųjų namų statyba. „Kaitros“ produkcija vėl bus reikalinga. O iš naujo pastatyti tokią gamyklą bus labai sudėtinga.

Pagalbos šaukiasi ir akcinė bendrovė „Nemenčinės pieninė“. Ji iki šių metų spalio 1 d. skelbia finansavimo konkursą. Įmonei reikalingos investicijos gamybai išplėsti ir modernizuoti apie 2 mil. litų. Įmonės turtas — 1,8 mil. litų. „Nemenčinės pieninė“ kviečia konkurse dalyvauti užsienio verslininkus. Kreiptis galima adresu:

„Nemenčinės pieninė“ direktorius, Lauko g. 49, Nemenčinė, Lietuva. Tel./faksas 57-12-48 tel. 57-19-72) Vilniaus kodas). Rima Jakutyte

INFORMACIJA RYŠIUM SU PERSIKĖLIMU I LIETUVĄ

Gyvenvietės pirkimas Lietuvoje ir JAV pelno mokesčiai

Pagal informaciją iš JAV Internal Revenue Service, asmenys, pardavę savo gyvenvietę JAV, gali atidėti mokesčius ant dalies arba viso uždribto pelno, jeigu perkama kita gyvenvietė JAV arba užsienyje, pvz. Lietuvoje. Gyvenvietei išgyti užsienyje turi dvejus metus laiko. Dėl konkrečių sąlygų kiekvienam reikalinga kreiptis į IRS arba mokesčių konsultantą.

Muitai, leidimai, mokesčiai

Atsakymai gauti iš Lietuvos Respublikos konsulo Los Angeles, Vytauto Čekanausko.

— Kokius muitus reikia

mokėti Lietuvoje, kraustant savo daiktus? Kokius dokumentus/leidimus reikia turėti vežamam automobiliui?

— Muitų departamentas pareiškė, kad žmonėms, vykstantiems pastoviam gyvenimui į Lietuvą ir turintiems Lietuvos Respublikos pilietybę, jokio atskiro dokumento nereikia. Pagal Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimą Nr. 618 jų asmeniniai daiktai neapmuitinami. Tačiau, kad nekiltų neaiškumų pasienyje, reikėtų, jog konsulas išduotų pažymą, liudijantį, kad minimi asmenys važiuoja į Lietuvą pastoviam gyvenimui.

— Ar asmuo, atstojas Lietuvos pilietybę, turi mokėti mokesčius už pajamas užsienyje (to reikalauja JAV įstatymai iš JAV piliečių)?

— Finansų ministerija praneša, kad, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, užsienyje esantis turtas ir iš jo gaunamos pajamos Lietuvoje neapmokstinamos.

SKRYDŽIAI Į VILNIŲ IR Į KAUNĄ

San Francisco — Vilnius — San Francisco	\$875
New York — Vilnius — New York	\$600
Chicago — Vilnius — Chicago	\$745
New York — Kaunas — New York	\$600
Miami — Vilnius — Miami	\$700
New York — Ryga — New York	\$619
New York — Vilnius	\$435
New York — Kaunas	\$435
Miami — Vilnius	\$475
Chicago — Vilnius	\$525

Kainos (plius mokesčiai) galioja rugpjūčio 22 d. — rugsėjo 30 d. Chicago kainos galioja iki rugsėjo 15 d. Po to — žemesnės.

Vytis Travel
40-24 — 235 St.
Douglaston NY 11363
Tel. 718-423-6161
1-800-77-VYTIS

L.A. Spindulio muzikinė vaizduojamoji grupė

Mes Dainuojame

su dideliu entuziazmu priimtą Los Angeles lietuvių (pristatytą birželio 5d.) galite išgirti ir jus. Kasetės (45 min. ilgumo) kaina persiunčiant į Kanadą ir JAV miestus — \$37.95 (JAV dol.), į Europą ir kitur — \$41.95. [Kaltifornijos gyventojai pridėkite \$2.50 vietinių mokesčių (sales tax)]. Čekius išrašyti:

NEOVISION PRODUCTIONS
P.O. Box 74277
Los Angeles, CA 90004

Kasetės gausite per 2-3 savaites. Užsakydami pažymėkite kokios sistemos norite: NTSC (Kanadoje ir JAV), PAL (Europoje, Pietų Amerikoje ir Australijoje).

Taip pat galite gauti sveikinimo kortelių su nuotraukomis iš „Mes Dainuojame“ (8 kortelės ir vokai), kaina \$6.50, bei dideli (12x16) spalvotą plakata, kaina \$5.50. Prie kortelių ar plakato užsakymo pridėkite \$2.00 pašto išlaidoms.

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristato dolerius gavėjui į rankas, atsiunčiant Jums pasirašytą pakvitavimą. Mažiausia pristatoma suma \$200.

- * Pristatymas bet kur Lietuvoje \$12 + procentas už siųstą sumą.
- * 4% iki \$2,000 ir 3% virš \$2,000. Siunčiant didesnes sumas ir yra nuolaidų.
- * Palikimus galime nuvežti į Lietuvą ir sutvarkyti reikalus pas notarą.
- * Atsiųskite gavėjo ir siuntėjo vardus, pavardes, adresus, telefono numerius, jei yra.
- * Taip pat mes pristatome ir Lietuvoje sudarytus maisto paketus. Rašykite, atsiųsim kainoraštį.
- * Pašto perlaidas (m/o) arba asmeniškai čekius siųskite.

Kairys Baltic Expediting
517 Fruitland Rd.
Stoney Creek, Ont.
Canada M8E 5A6
Tel. 905-643-3334 / Fax. 905-643-8980

atlanta IE, Inc.

artėjant Kalėdinį siuntinių metų,
nuo š.m. rugpjūčio 16 d. taiko naujas
kainas siuntiniams laivu iš Čikagos į Lietuvą

\$0.49 už svarą iki 100 svarų

\$0.39 už svarą virš 100 svarų

Nebrangiai, greitai ir maloniai
Jums patarnaus Atlanta

2719 West 71 Street,
Chicago, IL 60629
Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND

Pasiteiraukite apie
atpiginus bilietus Spalio mėn.

RYGA, VARTAI I PABALTIJĄ

SUPAŽINDINAM SU ATA'S TAUPIAUSIOM
SKRYDŽIŲ KAINOM I PABALTIJĄ

Ar Jūs skrendate biznio reikais, ar pasimatyti su giminėmis Pabaltijje, Jūs nenorite gaišti laiką persėdami Maskvoje ar Frankfurte. Norite nukeliauti kuo greičiau, be reikalo neįleidžiant dar daugiau pinigų. ATA's iš New Yorko į Rygą yra greičiausias kelias. ATA paruošė jums pigiausią ir maloniausią kelionę, kurią Jūs tikrai užsiėmėte. Į vieną pusę kainos iš New Yorko ne aukštesnės kaip \$429, ir žemos — iki \$279 spalio mėn. ATA yra vienas iš geriausių pasirinkimų tarp aukštų kainų skrydžių kompanijų.

PATOGŲ PERSĖDIMAI JAV

Naudokitės ekonomiškais ATA's skrydžiais į Rygą iš JAV miestų. Pasirinkite patogius TWA skrydžius, kurie sujungia New Yorko ATA's su Ryga.

**SKAMBINKIT JŪSŲ
KELIONIŲ AGENTUI
ARBA ATA:
800-382-5892.**

is
Savaitės dienomis
\$399
į vieną pusę
Keliant nuo 6/1 iki 9/30

Savaitgaliais
\$429
į vieną pusę
Keliant nuo 6/1 iki 9/30

Studentams
\$349
į vieną pusę, savaitės dienomis
Keliant nuo 6/1 iki 9/30

Iskrendant is	Savaitgalis	Savaitės dienomis
ATLANTA	\$561	\$531
BALTIMORE	\$520	\$490
BOSTON	\$429	\$399
CHICAGO	\$484	\$454
CLEVELAND	\$520	\$490
DALLAS	\$579	\$549
DETROIT	\$524	\$494
HOUSTON	\$579	\$549
LOS ANGELES	\$547	\$517
MIAMI	\$569	\$539
MINNEAPOLIS	\$479	\$449
NEW ORLEANS	\$569	\$539
PHILADELPHIA	\$474	\$444
PHOENIX	\$547	\$517
PITTSBURGH	\$479	\$449
SAN ANTONIO	\$579	\$549
SAN DIEGO	\$547	\$517
SAN FRANCISCO	\$547	\$517
SALT LAKE CITY	\$547	\$517
SEATTLE	\$549	\$519
WASHINGTON D.C.	\$520	\$490

Visos kainos yra nustatytos perkant skrydžius į abu galus
† Per ATA
Visi kiti miestai per TWA sujungti su New Yorku, teisiant į Rygą per ATA.

ATA

American Trans Air

Bilietai turi būti nupirkti 7 dienas prieš iskrendant. Taip pat yra šiek tiek brangesni bilietai turintys mažiau sąvaržymų. Valstybiniai mokesčiai \$32.95 sumokami atsiimant bilietus. Studentų omzius nuo 18 iki 26m., parodant mokyklos ID. ATA suteikia patarnavimus į Rygą iki Spalio 30, 1994.

Susipažinkime

PASIŠVENTĖS ŠOKIŲ MOKYTOJAS

Mūsų užjūrio lietuvių dviasia ir lietuvių padėjo išlaikyti vyresnioji karta, tėvai, mokytojai ir kultūros darbuotojai. Kai jie pradėjo dirbti, mažai kas jiems atsilygino už jų pasišventimą ir laiką, bet jie ištvėrė, nes dirbo iš meilės lietuvių, jos kultūrai ir jos istorijai.

[tas pasišventusiųjų darbuotojų eiles galima įskaityti mūsų šokių ratelių, grupių ir ansamblių vadovus. Jie mokė įvairaus amžiaus šokėjus – vaikus, paauglius, jaunuolius, studentus, vėliau – net „veteranus“. Jie tai darė, kai norinčių šokti buvo daug, o kai gretos praretėjo, dirbo toliau, prašydami ir ragindami naujus šokėjus prisijungti. Jie subūrė grakščius šokėjus ir tokius, kurie vos atsiminė koks žingsnis po kurio sekė; kai kuriems šokėjams reikėjo parūpinti tautinius rūbus; kitus reikėjo pavežti į šokių repetitijas. Reikėjo suburti visiškai skirtingus asmenis į vieną junginį.

Wisconsin valstijoje ir Chicago šiauriniuose priemiesčiuose nėra labai daug lietuvių, ir per ilgus metus po emigracijos iš Lietuvos, keitėsi lietuviško gyvenimo veidas. Vieni išsikėlė gyventi kitur, kiti sukūrė mišrias šeimas. Vienas iš jų, kuris sujungė dar 1956 m. išsiklaidžiusius lietuvių – nuo Milwaukee, WI, iki Chicago pietų, tai Stasys Milašius. Jis juos įjungė į savo mėgiamą lietuviškų liaudies šokių ratelius, jo paruošiami šokėjai pasirodė įvairiuose dideliuose ir mažuose rengimuose, festivaliuose ir šokių šventėse.

Stasys Milašius gimė Latvijoje, Kraslavos mieste. Iš Memmingo jo didelė šeima emigravo į Ameriką (1949 m.), ir Stasui teko mokytis Kenosha, WI, mokykloje, Gateway Technical College ir Waukegan Adult Education bei Kenosha Vocational School. Jis tarnavo Amerikos kariuomenėje, dirbo Simmons Manufacturing ir American Motors (Kenosha, WI) ir Albert Trostel Packings, Ltd. (Lake Geneva, WI). Jau nuo 1956 metų, Stasys rado laiko išpareigoti kaip lietuviškų tautinių šokių mokytojas. Jo žmona Giedrė gera administratorė ir šokių „detalių prižiūrėtoja“.

Stasys Milašius 1956 m. baigė pirmąją tautinių šokių mokytojų kursų laidą Chicagoje. Jis ruošė šokių ratelius Kenosha (WI) ir Waukegan (IL) lietu-

vių parapijų pradžios mokyklose. Jaunimas iš tų vietovių šoko II, vėliau – III tautinių šokių šventėje Chicagoje. Vėliau, jam vadovaujant, iš kelių jaunimo grupių susibūrė tautinių šokių grupė „Bijūnas“, susidedanti iš pietinėje Wisconsin valstijos dalyje gyvenančių jaunų šokėjų, (iš Racine ir Kenosha lietuviškų kolonijų). „Bijūnas“ veikė nuo 1963 m. ligi 1985 m. Maždaug 1980 m. Waukegan/Lake County, IL, Lietuvių bendruomenei remiant, susidarė grupė jau veteranų šokėjų, kurie gyveno Illinois valstijos šiauriniuose priemiesčiuose. Jie norėjo susidami burti ir šokti savo mėgiama lietuvių tautinį šokį. Ši grupė pasivadino „Klumpė“ ir pakvietė Stasį Milašių savo vadovu. Vienu tarpu Stasius teko mokytis atskiras grupes.

Pasikeitė gyvenimo sąlygos, ir „Bijūno“ studentai iškelavo į platų pasaulį. Grupė neberado sau užtenkamai studentų, kad išlaikytų atskirą ratelį. „Klumpė“ paaugo ir pajavirėjo. Kai kurie buvusieji „Bijūno“ šokėjai prisijungė prie „Klumpės“. Taip išsivystė ilgalaikė tradicija. Tuo „Klumpė“ panaši ir į kitas mažesnių kolonijų grupes. Joje šoka keli ilgalaikiai šokėjai, ir per eilę metų grupė pajavirina įvairūs gimnazistai, studentai ir jauni profesionalai, kurie tuo metu gyvena artimoje apylinkėje.

Per eilę metų įvyko daug permainų, tačiau Stasys Milašius liko ištikimas šokių vadovas. „Bijūnas“, vėliau „Klumpė“ pastoviai dalyvavo visose šokių šventėse. Jo vadovaujami šokėjai atliko programas

Vasario 16-osios minėjimuose, Lietuvių bendruomenės rudens baliuose, pavasario gegužinėse ir net keliose lietuviškose vestuvėse (įskaitant ir S. Milašiaus). Kelios šokių grupės narės šoko krikščionybės jubiliejuje Romoje. Minneapolis, MN, Lietuvių bendruomenės apylinkės valdyba pakvietė „Klumpę“ dalyvauti tautų festivalyje 1993 m. St. Paul mieste. Tai buvo pirmas lietuvių pasirodymas 61 metų tautų festivalių Minesotoje istorijoje, nes St. Paul apylinkėje gyvena tik 50 aktyvių lietuvių kilmės šeimų. Stasys ir Giedrė Milašiai stengėsi uoliai lankyti šokių mokytojų kursus Dainavoje prieš kiekvieną Tautinių šokių šventę. Grupėi didelį dėka suteikė, kai pasisekė suburti ratelį šokėjų, kuriems sėkmingai pavyko pasirodyti ir nuvykti į Lietuvą, į Pasaulio lietuvių šokių šventę šią vasarą. „Klumpės“ šokių grupė, tai lyg šeima, susidedanti iš įvairių generacijų narių. Grupės nariai bendrauja, kartu piknikauja, keliauja, pasidalina gyvenimo sunkumais ir džiaugsmais.

Stasys Milašius dirba ne vien su „Klumpės“ nariais. Jis vis palaikė ryšius su kitais lietuvių tautinių šokių grupių mokytojais. 1987 m. koordinavo lietuvių programas su „Spindulio“, šokių grupės vadove Rasa Šoliūnaite-Poskočiūniene ir specialiai į Milwaukee iš Toronto pakvietė „Gintaro“ ansamblio vadovais, Juozu ir Rūta Karasiejais. Nuo 1991 m. yra Lietuvių tautinių šokių instituto narys, o 1993 m. buvo išrinktas į revizijos komitetą. Vienas iš didesnių Stasio išpareigimų kitataučių tarpe – tai International Institute of Wisconsin. Jis yra to instituto organizuojamo tautybų festivalio (Milwaukee Holiday Folk Fair) komiteto aktyvus dalyvis nuo 1956 m., o

„Klumpės“ vadovas Stasys Milašius.

1987 m., kai lietuviai buvo pagerbti kaip tautinė grupė – Stasys Milašius buvo Etninių grupių vadovų pirmininkas. 1991 m. jis buvo paskirtas Milwaukee festivalio vicepirmininku, o 1993 m. – festivalio generaliniu vadovu. Šie paskyrimai įrodo jo didelį pasišventimą ir instituto narių pasitikėjimą. Sakoma, kad Milwaukee tautybų festivalis – tai didžiausias tokio pobūdžio festivalis, vykstantis po vienu stogu. 1987 m., kai lietuviai tapo pagerbtąja grupe, šoko 40 šokių grupių ir didžiojoje salėje buvo virš 60,000 stebėtojų. Šoko „Klumpė“, „Spindulys“ ir „Gintaras“.

1989 m. lapkričio mėn. 4 d. estų salėje „Klumpė“ atšventė savo dešimties metų sukaktuves. Leidinyje Milda Neumanienė tuo metu linkėjo „geriausios sėkmės ir neišblėstančios energijos propaguojant lietuvių liaudies meną, palaikant tautinę gyvybę savųjų tarpe“. Prasidedant 1994 m. rudens sezonui, reikia palinkėti Stasui Milašiui, jo žmonai Giedrei ir „Klumpės“ šokėjams tos pačios energijos tolimesnėje jų veikloje. Juk netrukus reikės ruošti dar vienai Lietuvių tautinių šokių šventei – jau Chicagoje.

Ramunė Kubiliūtė

Kun. Gintaro Grušo primicijos š.m. liepos 31 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje, Los Angeles. Iš k. – klebonas kun. dr. A. Olsauskas, kun. G. Grušas, prel. J. Kučingis.

Nuotr. V. Stoko

Kun. Gintaro Grušo š.m. liepos 31 d. primicijų Mišias aukojė Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, palaikimui suteikia savo tėvams Pranui ir Marytei Grušams, sūnui Pranui ir seseriai Mildai Čižiūnienei.

Nuotr. V. Stoko

KUN. GINTARO GRUŠO PRIMICIJOS

Kun. Gintaro Lino Grušo primicijos š.m. liepos 31 d. buvo švenčiamos Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, Los Angeles mieste. Kun. Gintarui š.m. birželio 25 d. Vilniaus arkikatedroje šventinimus suteikė J.E. arkivyskupas Audris Bačkis.

Šv. Mišias, kartu su primicijantu, koncelebravo ir pamokslą pasakė klebonas prel. dr. A. Olsauskas. Kiti koncelebrantai buvo prel. Jonas Kučingis, kun. A. Volskis ir Šv. Andriejaus benediktinų vienuolyno abatas tėvas Francis Benedict. Prie iškilnių prisidėjo gražiai suorganizuota muzikos šventė. Giedėjo parapijos choras, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio, duetą giedėjo Vita Vilkinė ir Ant. Polikaitis, fleita grojo Kristina Kazlauskienė. Dariaus Polikaitis giesmę, specialiai parašytą šiai šventei, giedėjo Audrius ir Darius Polikaitiai iš Čikagos, Vidas Neverauskas iš Detroito ir kalifornietis Linas Polikaitis.

Buvo smagu matyti kun. Gintaro vaikystės ir mokslo draugus skaitant Mišių skaitinius: iš Vašingtono šiai progai atskridusi Rita Bureikaitė ir kaliforniečiai Audrė Narbutienė ir Linas Polikaitis. Tikinčiųjų maldas primicijoms parašė Jūratė Venckienė, kun. Gintaro bendradarbė Šv. Kazimiero parapijoje.

Rengėjus maloniai nustebo gausus dalyvavimas parapijos salėje suruoštame priėmime. Įeinantį kunigą Gintarą džiaugsmingai sutiko beveik 300 svečių. Dalyvių tarpe buvo sesuo Milda Čižiūnienė ir sūnėnas Pranas iš Vašingtono, artima šeimos bičiulė Genovaitė

Zaborskienė iš San Jose ir vaikystės bei mokslo draugai iš kitų valstijų.

Rengėjai paruošė malonią staigmeną – iš skaidrių ir video juostų sudėtą kun. Gintaro gyvenimo vaizdų montažą. Kunigo tėvas Pranas Grušas, per antrąjį pasaulinį karą buvo atskirtas nuo žmonos Marytės ir dukrėlės Mildos. Po 16 metų trukusių didelių tėvo pastangų, visi trys vėl susitiko New Yorko aerodrome. Kun. Gintaras prieš 32 metus gimė New Jersey valstijoje. Mažas būdamas su šeima persikėlė gyventi į Kaliforniją ir čia augo ne tik tėvų, bet iš Šv. Kazimiero parapijos, lituanistinės mokyklos „Spindulio“ ansamblio, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos, sporto klubo „Banga“ ir ateitininkų organizacijos globoje. Studijuodamas daug laiko ir savo jaunatviškų jėgų skyrė minėtoms organizacijoms.

UCLA įsigijęs kompiuterių mokslų laipsnį, penkerius metus dirbo IBM firmoje. Metus teologiją ir filosofiją studijavo Pranciškonu universitete, Steubenville, Ohio. 1990-92 m. mokslus tęsė Romoje St. Bede's ir 1993-94 m. Agelicum popiežinioose universitetuose. 1992-93 m. praleido Lietuvoje, organizuodamas Šv. Tėvo Jono Pauliaus II apsilankymą Lietuvoje. Primicijų proga sveikinimo žodį tarė Lietuvos garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, organizacijų ir IBM atstovai – V. Gedgaudienė, D. Varnienė, D. Maziukienė, D. Polikaitienė, Carolyn Conti ir kun. Gintaro dvasios vadas abatas Francis Benedict.

Nuotaikinga ir jautri žodį tarė pats primicijantas. Pasižiaugė, kad jo tikroji platioji

šeima, Šv. Kazimiero parapija ji taip gražiai pagerbė.

Mėnesį paviešėjęs pas tėvus, draugus ir jaunimo stovyklose JAV-se, kun. Gintaras grįžo į Vilnių. Jis yra paskirtas Lietuvos vyskupų konferencijos sekretoriumi ir J.E. arkivyskupas A. Bačkio igaliotas pradės organizuoti lietuviško katalikiško jaunimo centrą Vilniuje.

Sėkmės ir Dievo palaimos mūsų mielam naujam kunigui Gintarui Grušiui.

A. ir D. Polikaitiai

KUN. FR. SKĖRYS 75

Kun. Fr. Skėrys 75 m. liepos 2 d. šventė savo 75 metų gimtadienį. Jubiliasas gimė Kaledū k., Lauksargių valsčiuje, Pagėgių apskrityje. Lankė Pagėgių gimnaziją, vėliau Tauragės mokytojų seminariją, kurią baigė 1940 metais. Mokytojų žemaičių Naumiestyje. Kai vokiečiai atėmė Lietuvai Klaipėdos kraštą, Skėrys pasiliko Lietuvoje. Tačiau, kai Raudonoji armija okupavo Lietuvą, jis nutarė kartu su Lietuvos vokiečiais repatriuoti į Vokietiją. Čia jis iš pradžių dirbo mokytoju Tilžės apskrityje, bet vėliau, kaip „Lietuvos okupantas“, buvo išstremtas į stovyklą Tiuringijoje, kurioje iki karo pabaigos kartu su kitais svetimšaliais turėjo dirbti fabrike. Iš tikrųjų tai buvo jo laimė, nes taip jis išvengė karo tarnybos. Po karo jis vedė iš Manheimo kilusią vokiečių ir gyveno Rytų Vokietijoje, kur dirbo vairuotoju. 1951 metais pabėgo į Vakarų Vokietiją ir apsigyveno pas uošvius Manheime. Nuo 1955 me-

tų dėstė Vasario 16-osios gimnazijoje evangelikams mokiniams tikybą ir žemesnės klasės aritmetiką bei vokiečių kalbą. Pritrūkus evangelikų kunigų, mokytojas Skėrys mokėsi teologijos ir, išlaikęs egzaminus, 1974 metais lietuvių evangelikų senjoro kun. Adolfo Kelerio buvo ordinuotas diakonu, o 1977 metais pakeltas į kunigus. Nuo to laiko jis gimnazijoje ejo evangelikų kapeliono pareigas, dėstė 6 pamokas ir savaitę tikybos, o likusiu laiku aptarnavo lietuvių evangelikus Pietų Vokietijoje ir Salcgityje.

Fricas Skėrys buvo labai veiklus žmogus ir didelis lietuvis patriotas. Gimnazistų būdamas, įstojo į skautus, vėliau priklausė šauliams. Gimnazijoje jis pradėjo ruošti iš pradžių evangelikams mokiniams adventines kavutes, o vėliau Kaledū eglutės visai gimnazijai, iš viso 33 kartus. Iš Evangelikų bažnyčios išrūpindavo pinigų ir organizuodavo kasmet ekskursijas auto-

Tautinių šokių grupė „Klumpė“ Pasaulio lietuvių dainų šventėje Vilniuje.

Nuotr. R. Narušienės

busu iš pradžių evangelikams, paskutiniu laiku visai gimnazijai. Ilgus metus rūpinosi evangelikų jaunimo ratelio veikla gimnazijoje.

Buvo didelis bendruomenininkas. Nuo 1959 iki 1980 metų priklausė Vokietijos LB tarybai, o 1966/67 m. buvo VLB valdybos sekretoriumi. Rašinėdavo korespondencijas apie gimnaziją ir apie Vokietijos lietuvių evangelikų veiklą kone į visus lietuviškus laikraščius užsienyje. Platino lietuvių evangelikų spaudą. Iki praeitų metų atstovavo

žurnalui „Svečiui“ Vokietijoje ir rūpinosi jo ekspedicija. Rašinėjo ir į vokiškus laikraščius bei palaikė gerus ryšius su apylinkės laikraščių korespondentais. Už straipsnį apie Jonines buvo gavęs vokiečių premiją.

Kun. Fr. Skėrys jau ilgesni laiką serga širdies liga, bet praeitais metais dar prisidėjo vėžys. Jam padarė operaciją, kuri gerai praėjo, bet jis vis tiek nepasveiko ir vis silpnėjo. Atsirado daugiau ligų. Praeitų metų rudenį buvo patalpintas į prieglaudą, kur jis lig šiol slaugomas.

A.Š.

• 1991 m. rugpjūčio 19 d. Sovietų sąjungos prez. Michail Gorbaciov buvo laikinai pašalintas iš pareigų perversmo metu, kurį suorganizavo „senosios linijos“ komunistai. Gorbaciov tuo metu atostogavo Kryme. Jis grįžo į prezidento vietą po trijų dienų, o perversmininkai buvo suimti ir neramumai numalšinti.

POETO AISČIO SUKAKTIS

Vilniuje buvo minimos poeto Jono Aisčio gimimo 90-osios metinės.

Nuo minėjimo iki liepos 26 dienos Nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje veikė poeto jubiliejui skirta paroda. Jos ekspozicijoje – autoriaus poezijos rinkiniai, publicistika, kita kūryba. Apie Jono Kossu-Aleksandravičiaus, plačiai žinomą Jono Aisčio vardu, asmenines sąvynes ir kūrybos ypatumus byloja parodoje eksponuojamos literatūros kritikų parašytos recenzijos, anotacijos, poeto autobiografija, spaudoje publikuotas nekrologas.

Tą pačią dieną Lietuvos rašytojų sąjungos klube įvyko jubiliejinis vakaras, kurį vedė sąjungos pirmininkas Vytautas Martinkus. Jis pasakė, kad šio renginio metu susirinkusieji poezijos mėgėjai galės „susitikti, suprasti, kalbėtis, pabūti su poetu“.

ELTA

JAV LB Krašto Valdybos Socialinių Reikalų Taryba

2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
(312) 476-2655 • Fax (312) 436-6909

MUMS SVARBU ŽINOTI

Pasakymai Social Security
įstaigos atstovės, imigracijos
advokatės ir Public Aid
departamento atstovės.

Š.m. rugpjūčio 10 d., 2 val.
p.p., „Seklyčioje“ – Vyresniųjų
lietuvių centre, Čikagoje, JAV
LB Socialinių reikalų tarybos
pastangomis, bendradarbiau-
jant su Mary Koblas, „Chicago
Immigrant and refugee affairs“
direktore ir Ale Keželiene, tos
komisijos nare, buvo suroštas
„Legal forum“ – informacinis
seminaras, kuriame pranešėjais
buvo pakviesti „Social Security“
atstovės Dave Hillis, imi-
gracijos – emigracijos reikalų
specialistė advokatė Deborah J.
Kartje ir „Dept. of Public Aid“
atstovė Rhyonnette Ellison.

Dave Hillis – „Social Security“
įstaigos atstovės kalbėjo
apie įvairius socialines apdrau-
dos klausimus. Suglaustai per-
duosime, ką jis kalbėjo.

JAV piliečiai gali gauti
„Social Security“ pensijos
čekius, jei apsigyvena užsienyje,
pvz., Lietuvoje.

JAV piliečiai negali gauti SSI
(papildomo „Social Security“
mokesčio), jei jie išbūna užsie-
nyje daugiau kaip 30 dienų iš
eiles. SSI – papildomas čekis,
mažai gaunantiems pajamų, yra
mokamas tik Amerikoje gyve-
nantiems piliečiams.

JAV piliečiai, apsigyvenę
Lietuvoje, negauna Medicare,
nes Medicare yra draudimas,
galiojantis tik Amerikoje. Pi-
lietis, išvažiavęs iš JAV gali
paprašyti, kad sustabdytų jo
mokėjimus ir Medicare draudi-
mą, tuo būdu jo pensijos čekis
bus didesnis.

Jei asmuo, galvojęs apsigy-
venti Lietuvoje, nutraukė Me-
dicare, bet vėliau apsigalvojo ir
vėl grįžo gyventi į JAV, turi
duoti prašymą Medicare draudi-
mui iš naujo pirmąjį metų ket-
virtį, o pati Medicare apdrauda
įsigalios tik nuo to metų liepos
1 d.

Iš anksto susitarus su „Social
Security“ įstaiga, pensijos čekis
gali būti siunčiamas į JAV
ambasadą Vilniuje, ar bet kokią
banką Lietuvoje. Žmonės, kurie
turi „Žalias kortele“, gali
užsienyje gauti „Social Security“
pensijos čekius tik 6 mėne-
sius. Po to jie turi grįžti į
Jungtines Amerikos Valstijas.
Jiems, kaip ir JAV piliečiams,
Lietuvoje Medicare draudimas
negalioja.

„Social Security“ įstaiga dar
nėra susitarusi su Lietuva, kad
„Žalių kortelių“ savininkai
galėtų gauti „Social Security“
pensijas Lietuvoje neribotą
laiką. Su Latvija jau toks susi-
tarimas yra padarytas. Paklaus-
tas, kodėl taip yra, D. Hillis pa-
aiškino, kad Latvijos sociali-
nės rūpybos sistema yra arti-
ma JAV reikalavimams, o Lie-
tuvos socialinės apdraudos sis-
tema dar yra tirama. Su Esti-
ja „Social Security“ neturi jokio
susitarimo, nes jų socialinio
aprupinimo sistema neatitinka
JAV reikalavimų.

Kaip minėjome, jei nesate
JAV pilietis, išvažiavus ilgiau
nei 6 mėnesius iš JAV, jūsų soc.
sec. čekiai bus sustabdyti. Jei
kada grįšite, reikės jums iš nau-
jo išsirūpinti pensiją. Tačiau yra
ir išimčių, kurios leidžia turin-
tiems „Žalias kortele“ gauti
soc. sec. pensijas užsienyje tai:
1. Jei jūs gavote soc. sec. pen-
siją jau prieš 1956 m. gruodžio
mėn.

2. Jei jūs tarnaujate ar tar-
navote kariuomenėje.

3. Jei jūsų vyras/žmona dirbo
geležinkelio tarnyboje ir gavo
soc. sec. pensiją, galite ir jūs ją
gauti užsienyje.

4. Jei asmuo, gaunantis soc.
sec. mirusio asmens, kuris mirė,
tarnaudamas JAV kariuomenė-
je, arba dėl to tapo invalidu ir
buvo garbingai atleistas iš tar-
nybos, jis, arba likusieji
vyras/žmona ar nepilnamečiai
vaikai, gali gauti jo soc. sec.
pensiją užsienyje.

5. Jei gyvenate šalyje, su ku-
ria JAV turi soc. sec. susitari-
mą.

Public Aid atstovė R. Elli-
son aiškino apie jos įstaigos
suteikiamus patarnavimus. Ji
išdalinė daug brošiūrų, kurias
galima gauti bet kurioje Public
Aid įstaigoje. Tose brošiūrose
smulkiai surašyti Public Aid
teikiami žmonėms patarnavi-
mai.

„Public Aid Medical assis-
tance“ užmoka už gydymo išlai-
das, jei nėra kitų apdraudų, ar-
ba jei kitos apdraudos nepakan-
kamai užmoka. Žinoma, pir-
miausia reikia būti kvalifi-
kuotam šioms lengvatoms gau-
ti, nes jos neduodamos visiems,
o tik neišgalintiems. Visiems
gyvenime gali atsitikti taip, kad
ligos ar nelaimės atveju gydy-
mas bus ilgas ir jūs išbaigiate
visus draudimus, įskaitant ir
Medicare. Tada reikia kreiptis
į Medicaid. Yra kelios sąlygos:
vienas asmuo banke gali turėti
tik 2,000 dolerių, šeima (vyras
ir žmona) tik 4,000 dol. Gali
turėti automobilį kurio vertė
nėra didesnė už 4,500 dol. Gali
turėti namą, kuriame gyvena ir
jo nenuomoja (neturi pajamų).

Anksčiau Public Aid tai viską
suteikdavo ir nieko nereikalau-
davo atgal, tačiau dabar jau nori
atsiimti iš tų žmonių turto,
jiems mirus, už suteiktus patar-
navimus – paskola. Illinois
valstijoje tas vykdoma jau 3
mėnesiai, kitos valstijos dar
nepradėjo, kitos jau anksčiau tą
darė. Kol asmuo, kuriam teikia-
ma Medicaid pagalba, yra gy-
vas, arba gyvas to asmens vy-
ras/žmona, ar vaikai iki 21 m.,
ar vaikas vyresnis nei 21 metų,
bet yra aklas ar invalidas,
namas yra neliečiamas. Bet
Public Aid turi teisę į jį,
asmeniui numirus ir namą par-
davus. Brošiūrelė „Property
Liens and Estate Claims“ tai
paaiškina. Public Aid iš gautos
už parduotą namą sumos atsi-
ims jų įmokėtus pinigus už
jūsų gydymą. Po jūsų mirties
Public Aid pretenduoja (uždeda
„lien“) į jūsų nuosavybę –
namą ir kitą turtą. Public Aid
nepretenduoja į „Mobile homes“
– judamuosius namus. Suinter-
esuoti asmenys turėtų gerai
išsiaiškinti šį reikalą su Public
Aid įstaiga. Pvz., jūs galite savo
namą, savo pinigus ir kitus tur-
tus užrašyti savo vaikams ar ki-

tiems artimiesiems, bet tai pa-
daryti turite bent 30 mėnesių
prieš prašant Public Aid pa-
galbos. Kitaip tas turtas dar lai-
komas jūsų ir Public Aid gali
reikšti į jį pretenzijas.

Turintys mažas pajamas, gali
gauti „food stamps“ – maisto
kuponus; neprigirdintiems yra
duodami specialūs telefonai;
akliems ir invalidams yra sutei-
kiamos įvairios privilegijos. Jei
jūs esate vienas iš tų, kuris turi
mažas pajamas ir neturi turto,
kreipkitės į artimiausią Public
Aid įstaigą ir jie, įvertinę jūsų
padėtį, pasakys, ar jūs kvalifi-
kuotas jų pagalbai.

Dėl įvairių informacijų kreip-
kitės į vietinę Public Aid įstaigą
ir, jei nežinote kur ji yra, skam-
binkite telef. 1-800-252-8655.

Amerikoje kai kurios tautybės
labai išnaudoja visus šiuos, vel-
tū teikiamus, žmonėms patar-
navimus. Lietuviai to nedaro,
galbūt jie yra turtingesni.
Tačiau, ar negeriau būtų savo
turtus, dar gyvam esant, užraš-
yti savo vaikams, kad susirgus
jų neprarastumėte ir tuo pačiu
pasinaudotumėte valstybės tei-
kiamomis lengvatomis?

Advokatė D. Kartje kalbėjo
apie imigracijos reikalus. Iki
1994 metų rugsėjo 20 d. reikia
pakeisti visas „žalias kortele“,
gautas prieš 1978 metus. Ne-
svarbu, iš kur jūs atvažiavote į
Ameriką: iš Australijos, Pietų
Amerikos ar Vokietijos, „Žalą
kortelę“, išduotą prieš 1978
metus – turite ją pakeisti –
toks yra State Department
įstatymas.

Advokatė pabrėžė privilegijas,
turint JAV pilietybę: pilietis
gali balsuoti, gali gyventi
užsienyje ir gauti „Social Se-
curity“ pensiją, gali atsikviesti
savo gimines į šį kraštą.

Vyresniems žmonėms yra tei-
kiamos lengvatoms gauti pili-
tybės: asmenys išgyvenę su
„Žalia kortele“ Amerikoje 15
metų ir sulaukę 55 metų am-
žiaus, arba, kas išgyveno
Amerikoje 20 metų ir yra
daugiau kaip 50 metų amžiaus,
gali laikyti pilietybės egzami-
nus lietuvių kalba, tik pildant
pilietybės prašymą, reikia
pažymėti, kad egzaminus laikys
lietuvių kalba; imigracijos
įstaiga pasirūpins vertėju.

Asmenim, kurie birželio mėn.
dalyvavo „Žalių kortelių“ lote-
rijoje, apie jų laimėjimą bus
pranešta vasaros gale. Tikros
datos dar nėra žinomos.

Socialinių reikalų taryba,
tarpininkaujant Mary Koblas,
jau susitarė su Imigracijos
įstaiga – š.m. spalio 30 d. Imi-
gracijos įstaigos pareigūnai at-
vyks į „Seklyčią“ ir padės norin-
tiems įsigyti JAV pilietybę.
Kviečiame visus, norinčius įsi-
gyti Amerikos pilietybę, regis-
truotis Socialinių reikalų rasti-
nėje darbo dienomis telef. 312-
476-2655.

Aldona Šmulkštienė ir
Birutė Jasaitienė

• Padangė be žvaigždžių,
upė be vandens ir lietuvis be
dienraščio „Draugo“ tik liudės
sukelia.

KETURIASDEŠIMT PIRMOJO SANTAROS-ŠVIESOS FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMO II dalies 1994 metų rugsėjo 8-11 d. Lietuvių centre, 14915–127th St., Lemont, IL, PROGRAMA

Ketvirtadienis, rugsėjo 8 d. 2 v.p.p. Vytautas Adomaitis,
„Vakarių samprata Lietuvos jaunimo galvosenoje“.

Algis Mickūnas, „Filosofinis susitikimas su Sfrinku“.

8 v.v. Loreta Mačiūskaitė, „Eimonto Nekrošiaus „Mažosios
tragedijos““.

Penktadienis, rugsėjo 9 d. 9:30 v.r. Leonidas Donskis,
„Dvi Lietuvos kultūros: intelektualų ir inteligentų kolizijos ir atei-
ties dialogo galimybės“.

Simpoziumas: „Atviras ar užduras centras Lietuvos politiko-
je?“ Jonas Pabedinskas, Julius Šmulkštys, Jonas Valaitis.

2 v.p.p. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, „Žmonės be šešėlių
– Jolitos Skablauskaitės kūryba“.

Simpoziumas: „Vakarių ir Lietuvos filosofijų santykių proble-
mos“ Leonidas Donskis, Algis Mickūnas.

Santaros-Šviesos, Algimanto Mackaus Knygų fondo, Met-
menų AM & M Fundacijos ir Multidisciplinarių studijų instituto
posėdžiai.

Kultūriniai projektai Lietuvoje.

8 v.v. Rimvydas Glinškis, „Pirmų aukštų revoliucija“.

Šeštadienis, rugsėjo 10 d. 9:30 v.r. Giedrius Subačius,
„Naujos problemos XIX amžiaus lietuvių istoriografijoje“.

Kęstutis Navakas, „Vilniaus disidentizmas ir Kauno deka-
dentizmas“.

2 v.p.p. Aleksandras Štomas, „Rusija ir Baltijos valstybės:
istorija ir perspektyvos“.

Tomas Venclova, „Daugiakultūriškumo problema Vakaruose
ir Rytų Europoje“.

8 v.p.p. Literatūros vakaras: Vitalija Bogutaitė, Kęstutis
Navakas, Liūnė Sutema, Tomas Venclova.

Naujų knygų sutiktuvas.

Sekmadienis, rugsėjo 11 d. 10 val. Valdas Adamkus,
„Lietuvos ateities vizija“.

Norintieji suvažiavime dalyvauti prašomi iki rugsėjo 6 d. re-
gistruotis pas Mariją Paškevičienę, 306-55th Place, Dow-
ners Grove, IL 60516. Tel. 708-852-3887.

Kas domisi – kviečiami.

AMERICAN TRAVEL SERVICE SKRYDŽIAI IŠ VILNIAUS Į JAV IR KANADĄ

Vilnius/New York/Vilnius	\$685.00
Vilnius/Chicago/Vilnius	\$740.00
Vilnius/Montreal/Vilnius	\$670.00
Vilnius/New York/Vilnius	\$735.00

Bilietai galioja išskridimui iš Vilniaus nuo 1994 m.
rugsėjo 16 d. iki gruodžio 24 d. Dėl kitų kelionių ir
turistinių patarnavimų prašome kreiptis į mūsų
raštines.

American Travel Service
9439 S. Kedzie Ave.
Evergreen Park, IL 60642
tel. 708-422-3000

American Travel Service/Dajana
Gedimino prospektas 46-1
2001 Vilnius
tel. 22-39-39

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

DĖMESIO!
Čikagos ir apyl. namų savininkai!
Atlieku vidaus ir išorės remonto ir dekora-
vimo darbus. Taip pat „wall papering“, iš-
dažymą ir kt. įvairius darbus.
Vytautas: 312-523-7289

VALOME
KILIMŲS, BALDUS,
GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

Video juostas iš Lietuvos greitai ir koky-
biškai perrašome į amerikietišką sistemą
arba atvirkščiai. Tik \$25 už juostelę, įskai-
tant pasitarnavimą. Siųskite: Film & Video
Opus, 5643 Sherman Ave., Downers
Grove, IL 60516, tel. 708-969-6554 ar-
ba 708-712-6554.

MASTER PLUMBING COMPANY

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės
ir vonios kabinetai. Keramikos
plytelės. Karšto vandens tankai,
pompos. Išvalome užsikimšusius
vamzdžius.
BEN SERAPINAS 708-636-2960

Dengiami stogai, kalamas
„siding“, bei atliekami namų
vidaus remonto darbai. Skam-
binti Sigitui: 312-767-1929.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysit, pirkdami čia jų
reikmenis. Pasinaudokite patogiu
planiu atidedant pasirinktus reik-
menis ypatingai progai. Pilnai
užbaigtų foto. nuotraukų aptarna-
vimas. Atidaryta pirmadienį ir
ketvirtadienį vakarais iki 8 valan-
dos. Antradienį, trečiadienį, susikabesit
lietuviškai.

3314 West 63rd Street
Tel. – PROspect 6-8998

WAGNER MAŠINOS RAŠTINĖMS

Parduoda • Taiso • Priedai
ir Reikmenys
Virš 75 metų
patikimas patarnavimas
TYPEWRITERS • COPIERS
FAX • CALCULATORS
5610 S. Pulaski Rd.
Phone (312) 581-4111

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W 69th Street
Tel.: 312-776-1486

**RACINE KEPYKLA IR
DELIKATESAI**
Atidaryta 7 dienas savaitėje. Didelis
pasirinkimas įvairiausių kepinių ir
namuose gaminto maisto –
Catering
6216 S. Archer Ave.
Chicago, IL 60638
Tel. 581-8500

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. addi-
tions; kitchen, bathrm., basement
& deck construction; dry-wall hang-
ing & taping; aluminum siding, sof-
fit, fascia & seamless gutters;
replacement glass block windows;
shingle hot tar & modified rubber
and roll roofs. Expert at tearoffs;
complete tuckpointing; all colors;
chimneys rebuilt. Tel.
708-620-9942.

REAL ESTATE

**MES TURIME
NUOSAVYBIŲ SARAŠUS, MES
PARDUODAME IR PERKAME**
Kreipkitės į mus
ALEXANDER MOCKUS
Realtors
6610 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
Tel.: 312-767-6655
Esame lietuviška įstaiga

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100
BALYS BUDRAITIS
Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių
pirkime bei pardavime, mieste ir prie-
miesčiuose. Suinteresuoti skambinkite
BUDRAITIS
Bus.: 312-585-6100, res.: 312-778-3971

ACCENT REALTY, INC.
5265 West 95th Street
Oak Lawn, Illinois 60453
Bus. 708-636-9400
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai pa-
tarnauja įvairių nuosavybių pirkime
ir pardavime, mieste ir priemies-
čiuose.

HELP WANTED

Reikalingas energingas, patiki-
mas ir legalus Amerikos gy-
ventojas gyvulių ligoninės dar-
bams: valymui patalpų, lauko dar-
bams, mažiems pataisymams.
Atlyginimas susitarus. Galimybė
gyventi šeimoje. Kreiptis: dr. A.
Bložė, Strongsville, Cleveland,
OH, tel. 216-234-7773.

JOBS AVAILABLE!
Housekeepers,
companions.
Good pay.
Call: Chapov Agency
708-803-6439

BUSINESS OPPORTUNITY

ZEPTER
Independent Sales Reps Wanted
Billion Dollars in Sales last year
First Time in the USA

Free Training, no investment
Great Opportunity – high commissions

Call Now
(312)-629-8686

Ieškomas patyres diskotekos
vedėjas. Turi būti pilnametis (21
m.). Kreiptis: tel. 312-890-9573

IEŠKO DARBO

30 m. moteris ieško darbo prie
ligonių, arba namų ruošoje. Šiek
tik kalba angliškai. Skambinti
Renatai: 708-857-9597.

MISCELLANEOUS

10%–20%–30% pigiau mokes-
tų už apdraudą nuo ugnies ir auto-
mobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. – (708) 424-8654
(312) 581-8654

**ELEKTROS.
ĮVEDIMAI – PATAISYMAI**
Turio Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**
**RE/MAX
REALTORS**
(812) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuterijū FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21 **KMIECIK REALTORS**
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus,
kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesio-
nalai, sąžiningai ir asmeniškai
patarnaus. Įkainavimas veltui.

Parduodamas didelis, 5 mieg.
namas Kaune, Žaliakalnyje.
Kreiptis į Danguolę, tel.
708-623-0936 po 9 val. vakaro.

IEŠKO BUTO

Dirbančiai materialai reikalingas vienas
miegamas kamb. Turiu žalią kortelę ir
„Social security“. Skambinti šeštadieniais
ir sekmadieniais, tel. 312-927-8677.

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. 1 mieg. bu-
tas viename arba dvieju suaugusiems
asm., 72 St. ir Francisco apyl. Už
šilumą moka pats nuomininkas. Kreip-
tis: 312-925-1529.

Išnuomojamas apšildomas 4
kamb. 1 mieg. butas 67 & Kedzie
apyl. \$355 į mėn. + „security“. Tel.
312-779-6193. Kalbėti ang-
liškai.

Jaukus vasarnamis Union Pier, 1/2
bl. nuo ežero; 2 mieg. kamb. Rudenį
pigiau. Kreiptis: Sigitas, 708-636-5571.
Kalbėti angliškai.

FOR SALE

Dail. R. Songailaitė-Balčiko-
nienė, PL Šokių šventės vyr.
dail., parduoda įvairius meno
kūrinius: akvareles ir suderintus
taut. kostiumus, pasiūtus, arba
pagal pageidavimus. Kaina su-
sitarus. Kreiptis: Šilo 29-13,
Vilnius, tel. 74-97-18, tel.
JAV-bėse 708-361-0926.

„Tautos sukilimas 1941,
pirmoji dalis. Be šūvio“ gau-
nama Druage.
Autorius Pilypas Narutis, pri-
sidėjęs prie sukilimo organiza-
vimo, aprašo savo kartos pa-
stangas atgauti laisvę. Apima
laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941
m. birželio 23 d. Knyga 404 psl.
Kaina \$17, (US), plus tax ir per-
siutimas.

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

LIETUVOS DIPLOMATINĖ TARNYBA JAV

ALFONSAS EIDINTAS

„Draugo“ skaitytojai savo mėgstamo dienraščio puslapiuose jau ne kartą turėjo progos susipažinti su mano biografija ir veikla, todėl šį kartą norėčiau pristatyti kitus Lietuvos diplomatus, dirbančius Vašingtone, supažindinti su jų trumpomis, iš anksto atspiraus, kad kiek sausomis biografinėmis, vykdomais darbais. Tokia pažintis padės interesantams sužinoti, į ką ir kokiais klausimais ambasadoje kreiptis. Gal šis straipsnis „Draugo“ skaitytojams bus naudingas ir siekiant išsiaiškinti kai kurias, su diplomatinės veiklos susijusias sąvokas, aiškiau išskirti diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigų veiklos sritis.

Amerikos lietuviams gerai žinoma, kad prieš Antrąjį pasaulinį karą bei okupacijos metais Lietuvos diplomatinė atstovybė Vašingtone vadinosi „Legation“, o jos vadovas – pasiuntinys. Kiti svarstė, ar ne per daug atsirado „ambasadorių“ bei „ambasadų“ ir ar ne tiksliau būtų laikyti senų pavadinimų. Iš tikrųjų – prieš Antrąjį pasaulinį karą tarptautinėje diplomatinėje praktikoje vyravo tradicija, kai daugelio, ypač nedidelių valstybių, atstovybės nebuvo vadinamos ambasadomis, o jų vadovai – ambasadoriais. Tačiau laikas bėga, tradicijos keičiasi net ir tokioje konservatyvioje srityje kaip diplomatija. Jau keli dešimtmečiai valstybės, užmezgusios ar atkuriančios diplomatinius santykius, stengdamosis suvienodinti diplomatinio atstovavimo lygį, nekreipdamos dėmesio į vienos ar kitos valstybės dydį ar jos ekonominę galią, siekdamos dėl skirtingo diplomatinio atstovavimo lygio išvengti mažesnių valstybių diskriminacijos, pasirašydamos atitinkamus tarptautinius dokumentus, naudoja vieną iš šių dviejų formulių: „diplomatiniai santykiai užmezgami (atkuriami) ambasadų lygyje“ arba „diplomatiniai santykiai užmezgami (atkuriami) ambasadorių range“. Abi šios formulės nusakė tą patį diplomatinio atstovavimo lygį, todėl, atkūrus Nepriklausomybę, visos Lietuvos, kaip ir kitų valstybių, diplomatinės atstovybės užsienyje imtos vadinti ambasadomis. Pavyzdžiui, šiandien Vašingtone yra daugiau 170 užsienio valstybių diplomatinės atstovybių, ir jos visos vadinamos ambasadomis.

Lietuvos, kaip ir kitų šalių, ambasados veiklos funkcijas apšvendžia 1961 m. Vienos konvencija dėl diplomatinės santykių bei atitinkami Lietuvos teisiniai dokumentai. Remiantis šiais dokumentais, Lietuvos ambasada Vašingtone: atstovauja Lietuvai, gina Lietuvos valstybės ir jos piliečių interesus JAV neprieštaraujančiomis tarptautinei teise priemonėmis, veda derybas tarp abiejų šalių; leistiniais būdais stebi JAV vykstančius procesus ir informuoja apie juos Lietuvos valdžią; siekia draugiškų santykių tarp abiejų valstybių, skatina ekonominę, mokslinę bei kultūrinę bendradarbiavimą. Kiekviena, aukščiausia paminėta veiklos sritis yra labai plati, apimanti visus galimus tarptautinio bendravimo klausimus: politinius, karinius, teisinius, ekonominius, kultūrinius. Be to, Vienos konvencija suteikia diplomatinėi atstovybei teisę vykdyti ir konsulinės funkcijas.

Kuo gi nuo ambasados skiriasi konsulinės įstaigos funkcijos? Detaliau apie savo veiklą ateityje plačiau papasakos Lietuvos karjeros ar garbės konsulai, ne vienam vietos lietuvių padėję ir

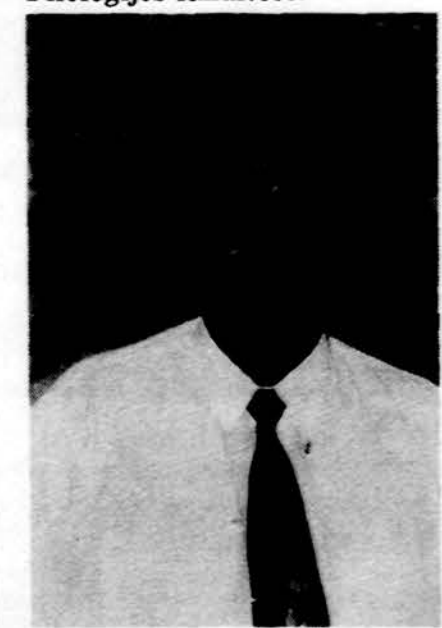
padedantys spręsti įvairias problemas, susigaudyti Lietuvos ar JAV įstatymų labirintuose. 1963 m. Vienos konvencija dėl konsulinės santykių, reglamentuojanti konsulinę įstaigų veiklą, nedraudžia konsulinėms pareigūnams užsiiminėti ir spręsti daugelio klausimų, kuriais paprastai rūpinasi ir ambasadoje dirbantys diplomatai. Tačiau konsulinės funkcijos yra labiau apibrėžtos ir sukeltos Lietuvos piliečių ir kitų mūsų valstybės subjektų (pvz., laivų, lėktuvų ir įgulių) teisių užtikrinimą, remiantis tarptautinėmis normomis, konsulinę patarnavimą (Lietuvos pasų ar kitų kelionės dokumentų, vizų išdavimas, kai kurių notarinių ir civilinės registracijos veiksmų atlikimas, atitinkama veikla mūsų piliečių mirties ar jų patraukimo baudžiamajon atsakomybėn JAV atvejais ir t.t.) vykdydama. Visais šiais klausimais patartina kreiptis į Lietuvos Generalinį konsulatą New Yorke.

Ambasados funkcijos yra platesnės. Ambasada igaliota spręsti ir politinius klausimus, kuo paprastai konsulai neužsiima. Lietuvos ambasadorius yra aukščiausio rango Lietuvos diplomatas JAV, į šias pareigas skiriamas Lietuvos Respublikos prezidento ir akredituojamas prie JAV prezidento. Tuo tarpu konsulai akredituojami Valstybės departamente, todėl, pagal galiojančią tarptautinę praktiką, konsulinės įstaigos yra subordinuotos ambasadai. Pagal tradiciją, ambasada bendradarbiauja su lietuvių organizacijomis, pvz., aš pats asmeniškai skiriu praktiškai visą laisvalaikį, savaitgalius dažnai lankau lietuvių telkinius.

Po šios trumpos įžangėlės leiskite pristatyti ambasados diplomatus ir darbuotojus.

Jonas Paslauskas

Vienintelis tikras aukštaitis ambasadoje, su barzda ir ūsais, gimęs Biržų rajone, Vabalninko miestelyje 1957 m. birželio 12 d. Vedęs. Žmona Dalia – filologė, augina 5 metų sūnų Joną ir 3 metų dukrą Mariją. 1983 m. baigė anglų kalbos ir literatūros studijas Vilniaus universiteto Filologijos fakultete.

Jonas Paslauskas.

Diplomatiniame darbe nuo pat Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo. Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje (toliau URM) dirbo pirmuoju sekretoriumi, Protokolo skyriaus vedėju, Valstybinio ir diplomatinio protokolo tarnybos direktoriumi, turi patarėjo diplomatinį rangą. 1991 m. stažavosi Švedijos URM, 1992 m. Suomijos URM (Protokolo tarnybos organizavimo klausimais), 1993 m. Šveicarijoje išklausė Tarptautinės teisės, ekonomikos ir tarptautinių organizacijų bei diplomatinės veiklos kursą.

J. Paslauskas, vienas Lietuvos URM Protokolo tarnybos kūrėjų, dalyvavo ir padėjo or-

ganizuoti užsienio valstybių diplomatinio korpuso atstovų, akredituotų Lietuvoje įsikūrimą Vilniuje, tarpininkavo tarp diplomatinio korpuso ir Lietuvos institucijų, sprendžiant diplomatų veiklos bei jų buitinius klausimus. Dalyvavo ruošiant įvairias diplomatinio korpuso veiklą bei gyvenimą nusakančias taisykles bei instrukcijas. Buvo URM Kolegijos ir Atestacinės komisijos nariu.

Dirbdamas Protokolo tarnybos vadovu, organizavo apie 40 užsienio valstybių Užsienio reikalų ministrų, kitų aukštų pareigūnų vizitus Lietuvoje. Taip pat rengė valstybių vadovų (Suomijos prezidento M. Koivisto, Prancūzijos prezidento F. Mitterrand, Danijos karalienės Margrethės, Švedijos karaliaus Carl Gustaf bei kitų) priėmimą Lietuvoje. Visą šią veiklą vainikuojančiu darbu pats laiko savo betarpišką dalyvavimą, rengiant ir sėkmingai pravedant popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymą Lietuvoje. Be to, parengė buvusio JAV prezidento R. Nixon buvimo Lietuvoje programą, viceprezidento Dan Quale, Valstybės sekretoriaus James Baker III vizitus.

Ambasadoje nuo 1993 m. rugsėjo mėnesio dirba patarėju, atlieka diplomatinės atstovybės vadovo (ambasadoriaus) pavaduotojo funkcijas, atsakingas už ambasados ryšius su Valstybės departamentu, Senatu ir Atstovų rūmais, užsienio valstybių diplomatinio korpuso, akredituotu Vašingtone, tvarko Lietuvos diplomatinio personalo ir konsulinę įstaigų pareigūnų akreditaciją Valstybės departamente.

Sigitė Jakštėnaitė

Smulkutė dzūkė gimė Alytuje, ten baigė vidurinę mokyklą. 1974-1979 m. studijavo teisę Vilniaus universitete ir įgijo teisininko kvalifikaciją. Dirbo Teisingumo ministerijoje vyr. konsultante, vėliau

Sigitė Jakštėnaitė.

Ministrų tarnybos administracijos ir teisės skyriaus referentė. 1990-1992 m. – Lietuvos Respublikos vyriausybės užsienio ekonominių ryšių skyriaus programos direktorė. 1991 m. stažavosi Airijoje Trade institute.

1992 m. pradėjo dirbti URM Teisės ir tarptautinių sutarčių departamento pirmąja sekretore, vėliau – Tarptautinių ekonominių sutarčių skyriaus vedėja. Tarptautinę teisę ir diplomatiją studijavo Ženevos universiteto Graduate institute.

S. Jakštėnaitės darbo URM sritis – Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių rengimas, dalyvavimas derybose su įvairių užsienio valstybių atstovais rengiant sutarčių tekstus. Ji konsultavo Finansų, Pramonės ir prekybos, Žemės ūkio ir įvairias kitas ministerijas ir žinybas, dalyvavo rengiant investicijų skatinimo ir apsaugos sutartis su Didžiąja Britanija, Korėja, Kinija, Nyderlandais, Turkija, ekonominio bendradarbiavimo sutartis su Italija, Korėja ir kitomis valstybėmis. Jau dirbdama ambasadoje dalyvavo Lietuvos Respublikos delegacijų sudėtyje rengiant sutartis su JAV administracija ir Pasaulio Banku.

Praktika ir patyrimas įgytas dirbant vyriausybės aparate ir

URM, padėjo S. Jakštėnaitės įsijungti į darbą sukūrimą ambasadoje, kurioje ji dirba pirmąja sekretore nuo 1994 m. sausio 6 d. S. Jakštėnaitė konsultuoja ambasados interesus Lietuvos piliečių, nuosavybės, žemės gražinimo ir kitais klausimais.

Dr. Stasys Sakalauskas

Tippingas, mandagus kaunietis, Kaune ir gimęs 1946 m. rugpjūčio 19 d. 1964 m. baigęs Salomėjos Neries vidurinę mokyklą, toliau studijavo Kauno Politechnikos instituto mašinų gamybos fakultete. 1969 m. su pagyrimu baigė studijas, gaudamas inžinieriaus-mechaniko diplomą. Dirbo to paties fakulteto mašinų gamybos technologijos katedroje asistentu, skaitė paskaitas apie mechaninį ir elektrofizinį medžiagų apdirbimą, mašinų gamybos technologijas, vadovavo studentų moksliniams darbams, diplominiams projektams. Vedęs. Su žmona Jūrate, kuri pagal specialybę yra inžinierė-ekonomistė, augina 16 metų sūnų Antaną ir 14 metų Vytautą.

Stasys Sakalauskas.

1982 metais apgynė technikos mokslų daktaro disertaciją, kurioje nagrinėjo bet kuriam humanitarui šurpą keliančią temą – technologinių vamydų virpesius, vamydų sąjungimų sandarumą. 1986

DRAUGAS, šeštadienis, 1994 m. rugpjūčio mėn. 27 d.

„Bendradarbiavimo pamokos“ prasideda „Dainavoje“. Daiva Siliūnaitė ir Andreja Lapsytė.

Nuotr. I. Tijenėnienės.

metais paskirtas Mašinų gamybos technologijos katedros docentu. Dirbdamas institute, paskelbė per 30 mokslinių ir metodinių straipsnių.

Nuo 1991 metų spalio 1 d. dirbo URM Amerikos, Afrikos, Azijos ir Okeanijos skyriuje. Tais pačiais metais, reorganizuojant skyrių, paskirtas Politikos departamento Amerikos šalių skyriaus vedėju ir šiose pareigose dirbo iki pastarojo mėto. 1992 metais lankė diplomatų kursų Leeds universitete Didžiojoje Britanijoje. 1994 m.

sausio - vasario mėn. JAV dalyvavo USIA organizuotoje Tarptautinėje programoje.

1994 m. liepos 19 d. paskirtas į Lietuvos Respublikos ambasada Vašingtone patarėju. S. Sakalauskas darbo sfera – Lietuvos ir JAV ekonominių ryšių plėtojimas, karinio bendradarbiavimo klausimai, rūpinis ambasados ir JAV visuomenės institucijų, fondų santykiais, ryšiais su spauda, palaikys bendradarbiavimą su JAV baltiečių organizacijomis. (Bus daugiau)

Buvusiai ilgametei, garbingai LDK Birutės Draugijos narei

A.†A.

SOFIJAI OŽELIENEI

mirus, jos dukroms – dr. SOFIJAI, DALIAI, gimėms ir artimiesiems reiškiamu nuoširdžiu užuojautą.

LDK BIRUTĖS DRAUGIJA

Lietuvos Dukterų draugijos nari

A.†A.

ELENAI STAREVIČIENEI

mirus, jos dukrai IRENAI VILKIENEI, Lietuvos Dukterų narei, jos šeimai, giminiams ir visiems artimiesiems reiškiamu nuoširdžiu užuojautą ir kartu liūdime

Los Angeles Lietuvos Dukterų draugija

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA

Turi laidotuvių patalpas visose Chicagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose.

Patarnavimas 24 val.

GAIDAS DAIMID

FUNERAL DIRECTORS
and EUDEIKIS FUNERAL HOME

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA AVE.
TOWN OF LAKE 4605 S. HERMITAGE AVE.
1-312-523-0440 OR 1-312-927-1741

LACK & SONS

FUNERAL DIRECTORS

PALOS HILLS 11028 S. SOUTHWEST HIGHWAY
HICKORY HILLS 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK 6541 S. KEDZIE AVE.
ALL PHONES
1-708-974-4410

PETKUS & SON

FUNERAL DIRECTORS

MARQUETTE PARK 2533 W. 71st STREET
CICERO 5940 W. 35 St.
PALOS HILLS 10201 S. ROBERTS ROAD
LEMONT 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
LEMONT LOCATION OPENING JANUARY 1994
ALL PHONES
CHICAGO 1-312-476-2345
CHICAGO & SUBURBS 1-800-994-7600

CITY CENTER GT — INTERNATIONAL

DĖKOJAME VISIEMS KLIENTAMS, KELIAVUSIEMS SU G.T. INTL. I LIETUVOS DAINŲ - TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ. BUVO MALONU JUMS PATARNAUTI. TEPASILIEKA ILGAI SU JUMIS GRAŽUS KELIONĖS PRISIMINIMAI! SAKOME — IKI PASIMATYMO VĖLI

RUGPJŪČIO 10 IKI 22 — Kellonės išparduotos.

PRIMENAME, kad organizuojame kėllones pagal kliento pagėdavimus su pilnu turistiniu aptarnavimu.

KVIEČIAME KELIAUTI SU MUMIS I VOKIETIJĄ... LAN-KYSIME PASAULYJE PAGARSĖJUSIAS KALĖDINES MUGES PENKIUOSE MIESTUOSE... KELIONĖ GRUODŽIO 2 IKI 13... BUS DAUGIAU INFORMACIJŲ VĖLIAU.

TURISTINIS PATARNAVIMAS:

- Automobilių nuomavimas
- Viešbučių užsakymas įvairiuose Lietuvos miestuose
- Pasitikimas aerouoste
- Tarp miestiniai pervažiavimai

IR VISA TAI ĮŠIMTINAI SAVOMIS, MŪSŲ FIRMOS TARNAUTOJŲ, PASLAUGOMIS

Mūsų Vilniaus raštinė — jūsų paslaugoms!

KELIONĖS IŠ LIETUVOS: rašome savo raštinėje Vilniuje kompiuterine sistema bilietus į visus pasaulio kraštus. Bilietų apmokėjimas gali būti Lietuvoje arba Amerikoje — kaina nesiskiria. Rašome LUFTHANSA, SAS, FINNAIR bilietus ir netrukus galėsime pasiūlyti bilietus amerikietiškomis aviakompanijoms.

Mūsų personalas Vilniuje greitai sutvarko tranzitines Vokietijos vizas keliautojams ir padeda pasirošti Amerikos vizos dokumentų pridavimui, organizuoja ekskursijas į Ameriką bei Meksiką, konsultuoja ir rezervuoja viešbučius užsienyje.

PROFESIONALIAI IR TVARKINGAI APTARNAUSIME ABIEJOSE ATLANTO PUSĖSE.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

American Society of Travel Agents

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154
TELEFAX (370) 2-223-148

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

ALTo Centro valdybos pirm. Grožvydas Lazauskas gavo laišką, rašytą rugpjūčio 4 d. iš JAV prez. Bill Clinton, kuriame prezidentas dėkoja už G. Lazausko laišką dėl vizito į Latviją. Prezidentas užsimena, kad JAV tikisi artimesnių ryšių su Baltijos valstybėmis, joms sparčiai žengiant ekonominio augimo keliu. „Aš tikrai įvertinu Jūsų paramą“, baigia laišką prez. Clinton.

Joe Kulys, Marquette Parko Lietuvių namų savininko viceprez., sekmadienio, rugpjūčio 21 d., „Daily Southtown“ laikraštyje išspausdintame vedamajame stipriai pritaria Čikagos mero Richard M. Daley pastangoms pašalinti apmokamus telefonų aparatus iš kai kurių miestų gatvių, nes narkotikų pirkimai ir kitokie nusikaltimai juos vartoja savo „verslo“ tikslams. Šios pastangos susilaukė nemažai kritikos žiniasklaidoje, esą, apmokami telefonai būtinai reikalingi žmonėms, kurie neturi pakankamai lėšų telefonuoti įsitaityti savo namuose, o taip pat nelaimės atveju, kad būtų galima prisikviesti pagalbos, esant toli nuo namų. Joe Kulys siūlo kitas išvadas, pvz., kai kuriose vietose įtaisyti telefonus, kuriais būtų galima paskambinti, ieškant pagalbos, bet niekas negalėtų jų naudoti privatiems reikalam, o taip pat miestas galėtų padėti neturintiems įsigyti telefonus. Gyvendamas besikeičiančioje apylinkėje – Marquette Parke – straipsnio autorius gerai pažįsta gerąsias ir blogąsias miesto gyvenimo puses, todėl jo patarimai skamba labai įtikinamai.

x Ieškoma Onutė Martin-kus iš Pakruojos, gim. 1944 m.; gyveno 103 Washington Blvd., Oak Park, IL. Atsiliepkite, skambinkite Kristinai, tel. 312-767-5580.

(sk)

x „Saulutė“ Lietuvos našlaičių globos būrelis, dėkoja už paramą tiems vaikuiams: Ona Mučinskienė 2 dėžės rūbų ir \$30, Sofija Jelionienė \$20 a.a. Česlovo Grincevičiaus atminimui, Bette Cain didelę dėžę šiltų rūbų, seselė Perpetua gerų vaikiškų knygelių. Ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd. Buffalo Grove, IL 60089.

(sk)

x Vilniaus etnografinis ansamblis „Teviškė“, Kūrėnų kaimo kapela, Studijos „R“ šokėjai ir tautodailininkės bei tautinių rūbų modeliotojos atvyksta į Čikagą vienai dienai ir pasirodys „Saulutės“ vakarėlėje penktadienį, rugpjūčio 16 d., 7:00 v.v. Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Visi kviečiami. Bilietai \$5 auka vargstantiems Lietuvos vaikams.

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teise

ADVOKATAS
Vytienis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

Kviečiame į Ateitininkų namų gegužinę, kuri įvyks ši sekmadienį, rugpjūčio 28 d., Ateitininkų namų sode, Lemonite (12690 Archer Ave.). Jeigu lytų, gegužinė bus viduj. Atvykite – bus smagu!

Paskutinė proga atsiimti laimėtas dovanas! „Draugo“ gegužinėje laimėjimų stalai lūžė nuo įvairių įdomių laimikų. Žmonės jais domėjosi ir gausiai pirkė bilietėlius, kurie vėliau buvo traukiami. Deja, kai kurie laimingieji „kažkur dingę“ ir savo dovanų nepasiėmė. Jos tebeguli „Draugo“ administracijoje, todėl dar kartą skelbiame laimingųjų bilietų numerius ir raginame kuo greičiau savo laimikius atsiimti. Mėlynos spalvos bilietai: 120208, 120217, 120131, 120195; oranžinės spalvos bilietai: 324110, 324016, 324044, 324247, 323855, 324157, 324096, 324268, 323698. Nepalikite šių dovanų „našlaitėmis“, atsiliepkite...

JAV LB Švietimo taryba per pirmininkę Reginą Kučienę atsiuntė „Draugui“ sveikinimą 85-ojo gimtadienio proga. Kad sveikinimo žodžiai ir linkėjimai būtų tvirtesni, juos parėmė 100 dol. auka. Tai pirmoji lietuviška organizacija, sveikinusi savo dienraštį ir pridėjusi auką. Švietimo tarybai tariau nuoširdų aciu. Dosnumas tikrai įvertinamas.

Sv. Kazimiero vienuolyno ses. Perpetua, šventusi 75 metų vienuoliškų įžadų sukaktį, su (iš kairės) Rūta Juškiene ir Sofija Jonyniene.

Nuotr. Indrės Tijenėlienės

x Ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, IL 60609. Tel. 1-312-523-9191.

(sk)

x Optical Studio, 2620 W. 71st St., Chicago, IL 60629, tel. 312-778-6766. Kreiptis į Aldoną Kaminskiene. Darbo val.: trečd.-penkt. 1 v. p.p. - 5:30 v.v., ketvd. 10 v.v. - 6 v.v., šėdšt. 10 v.v. - 1 v. p.p. Pirmd. ir antrd. uždaryta.

(sk)

x SAGIL'S restoranas yra lietuviška valgykla su daugybe skaniausių lietuviškų patiekalų. Neatsilankę nežinosite, kaip gausiai, gardžiai ir nebrangiai galite pas mus papietauti. Sav. I. Naujokienė. „Sagil's“, 6814 W. 87 St., Burbank, IL 60459, tel. 708-598-0685.

(sk)

x Prieš užsisakydami paminklą, aplankykite St. Casimir Memorials, 3914 W. 111th St. Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą – brėžinius. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip buvo jūsų pageidauta. Sav. Lilija ir Vilimas Nelsonai. Tel. 312-233-6335.

(sk)

ATEITININKŲ STUDIJŲ DIENOS DAINAVOJE

Šiais metais ateitininkų studijų dienos vyksta darbo dienos savaitgalį, rugsėjo 2-5 d. Dainavoje. Studijų dienų tema – Vilniaus kongreso prisiminimai, pratesimai. Paskaitose ir diskusijose bus svarstomi ateitininkijos klausimai. Atvykusiems registracija prasidės penktadienį, rugsėjo 5 dieną 4 val. p.p. Vakare bus vakaronė. Įspūdiškai ir vaizdai iš ateitininkų stovyklos Berčiūnuose ir Kongreso Vilniuje. Bus rodoma Vidos Kuprys redaguota vaizduojant. Vakara praves Rima Polikaitytė.

Šeštadienį ryte kalbės kun. Rimas Gudelis: „Berčiūnai, Šv. Kazimiero kolegija ir Lietuvių ateitininkų pokongresinės nuotakos“. Toliau Jonas Kavaliūnas kalbės: „Lietuvių ateitininkų darbai ir rūpesčiai“. Po pietų bus paskaita: „Poslinkiai lietuvių dvasinėje kultūroje Lietuvoje ir Išeivijoje“. Kalbės dr. Linas Sidrys. Po paskaitos vyks bendrinės ir vienetų diskusijos bei pasitarimai. Šešta-

SVEIKINIMAI „DRAUGUI“

JAV LB krašto valdybos Švietimo taryba nuoširdžiai sveikina užsienio lietuvių dienraštį „Draugą“ su garbinguoju jubiliejumi. Aštuoniadešimt penkeri „Draugo“ gyvavimo metai byloja apie jo brandumą ir didelį pasisekimą skaitytojų tarpe.

Dienraštis yra ne tik atgaiva, bet ir tautinės dvasios pulsuojanči gyvybė. Jis sujungia visų lietuvių rankas ir širdis, surišo išveivija su tautos kamieniu.

Linkime „Draugui“ Redaktorei ir visam kolektyvui nepavargti ir ateityje likti tautos dvasią gaivinančiu šaltiniu!

Regina Kučienė
JAV LB krašto valdybos
Švietimo tarybos pirmininkė

dienio vakare vyks nuotai-kingos muzikos vakaras. Įdomia ir linksma programą paruosė Darius Polikaitis ir Vytautas Čuplinskas. Vakara praves Asta Kazlauskaitė.

Sekmadienį ryte bus dvi paskaitos: Andrius Valevičius „Laisvė ir tiesa. Veritatis splendor“ ir dabartinė vertybių krizė“, ir dr. Lino Vaitkaus „Susitikimo su mirtimi išgyvenimas iš medicinos aspekto“. Po Mišių ir pietų vyks „Ateitininkų kongreso organizacinio posėdžio nutarimų pristatymas bei svarstymas“. Vadovauja Juozas Polikaitis, dalyvauja Juozas Baužys, dr. Petras Kisieliūsis, dr. Vytautas Vygantas ir kiti. Vėliau, literatūros vakare, savo kūrybą skaitys Julija Švabaitė-Gylienė ir Haris Subačius.

Vakaris po programų „Balto avino“ svetainėje bus vaisės, kurias ruošė Detroito, Čikagos ir Clevelando sendraugiai.

Studijų dienų savaitgaliai galima registruotis pas Lidiją Rimę. Skambinti: 708-361-2557.

Vakare Valaitienė

Vyresniųjų lietuvių centre, „Seklyčioje“, rugpjūčio 31 d., trečiadienį, 2 val. popiet, bus dainų popietė su muz. Faustu Strolia. Programoje numatyta: dainos, laimės šulinys, po to bendri pietūs. Visi kviečiami ir laukiami. Atvykite!

x Sol. St. Povilaitis, vasaros mėnesiais turėjęs dešimtis pasirodymų Lietuvoje, atvyksta į Čikagą ir čia Jaunimo centro kavinėje duos vienintelį koncertą pasaulio lietuvių sostinėje vadinamame mieste. Koncertas bus rugsėjo 10 d., šeštadienį, 8 v.v. Patariama vietos rezervuoti iš anksto, skambinant (708) 652-6825.

(sk)

x Pasaulio Lietuvių dainų šventė Vilniuje! Tris aukštos kokybės vaizduojant „Ansamblis vakaras Kalnų parke“ (liepos 8 d., trukmė 2 val.), „Sokių diena Žalgirio stadione“ (liepos 9 d., trukmė 2 val.), „Pasaulio lietuvių dainų šventė Vingio parke“ (liepos 10 d., trukmė 4 val.) jau dabar galite užsisakyti pas International Historic Films, Inc., telefonu 312-927-2900, raštu, arba asmeniškai atvykdami į mūsų raštinę, 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609. Vienos vaizduojant kainą tik \$20, arba visų trijų \$50 ir \$5 už persiuntimą. Mes priimame čekius ir Visa/Mastercard kredito korteles. Sav. Petras Bernotas.

(sk)

x Ieškomi septyni sūnūs Pranutės Gulbinaitės ir Stasio Ulickių. Gv. JAV nuo 1914. Paskutinės žinios 1970 m. Žinantieji apie šią šeimą rašykite: Jill Pupkar, 50 Goddard Mem. Dr., Worcester, MA 01603.

(sk)

x DĖMESIO VIDEO APARATŲ SAVININKAI! Norėdami tikrai kokybiškai išvesti video įrašus iš Lietuvoje naudojamų PAL sistemos į amerikietišką NTSC ir atvirkščiai, kreipkitės į INTERVIDEO. Su moderniausia „digital“ aparatu, už prieinamą kainą mes perrašome viso pasaulio video ir filmo formatus. Mūsų adresas: INTERVIDEO, 3533 S. ARCHER AVE., CHICAGO, IL 60609. Tel. 312-927-9091. Sav. Petras Bernotas.

(sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.

(sk)

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, IL Tel. (312) 476-2882. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

(sk)

Čikagos skautijos Aro stovykla Rako stovyklavietėje šią vasarą.

ČIKAGOS DANTŲ GYDYTOJŲ PAGALBA LIETUVAI

Rugpjūčio pabaigoje Čikagos dantų gydytojų sąjungos nariai (DAFL) – Leonidas Rags, Pranas Jurkus, Judita Martin ir kunigas W. Slikas išvyksta į Lietuvą su kilminga misija – kurti vakarietiško stiliaus stomatologų mokyklą prie Kauno Medicinos akademijos Stomatologijos fakulteto. Tai World Help Organization Šveicarijoje prieš du metus pradėjo darbo tarsi. Į šią veiklą įsijungė ir Amerika, o asmeniškai – dantų gydytojai – Romualdas Povilaitis, Leonidas Rags, Jonas Rutkauskas, Janina Tallat-Kelpša, prof. Nijolė Remeikienė ir kiti, pradėję bendradarbiauti prieš 3 metus.

Vakarietiško stiliaus mokyklos yra įkurtos Rygoje ir Maskvoje. Kauno Medicinos akademijoje bus įkurta studentų stomatologų mokyklos bazė. Tai labai savalaikė ir reikalinga pagalba Lietuvai šiame sunkiame visuotinės suirutės, bedvasiškumo periode.

Vien tik ekonominė pagalba yra trumpalaikė, kaip liaudyje sakoma „padedanti sudurti galą su galu“, o kartais ir nepasiekianti adresato, negalinti pa-keisti kairiojo iš esmės. Atejo laikas keisti žmogaus mąstymo būdą, nes šiuo metu didžiausios žmogaus dvasinės vertybės tapo užmirštos. Šioje ekonominėje ir politinėje sumaištyje iškrypo ir žmogaus siekliai. Užmirštas tas šventas siekimas būti laisviems, tas didelis ir stiprus žmogus, stovintis „Baltijos kelyje“, lyg iš Justino Marcinkevičiaus posmų: „...Štai ji, kokia pakylėta,

grazi ir didelė tauta, su vienybės šventu vainiku ant galvos, viltimi ir valia apsiręgusi...“ Žmogaus dvasinis pasaulis gydytoji turi ne mažiau negu fizinis, todėl gydytojai pagalbon pasikvietė kun. W. Sliką.

Dr. L. Raugo bei kitų jo kolegų, vykstančių į Lietuvą tikslas – padėti lietuviams tėvynėje persiorientuoti vakarietiškai, keisti mąstymo, mokymo ir darbo stereotipus. Tai ir reali profesinė pagalba, pirmosios jaunosios studentų kartos mokymas ne tik profesinių įgūdžių, bet ir žmogiškosios moralės principų.

Sakoma, kad iš visų silpnųjų išpuikimas yra juokingiausias, dviveidiškumas – šlykščiausias, o šykštumas – kvailiausias dalykas. Vyraujant visuotiniam nepasitikėjimui, neapykantai ir neteisybei, dr. L. Raugo, dr. P. Jurkaus ir kun. W. Sliko organizuojama mokykla gali sulaukti dalies žmonių ironijos ar nepritrimo, tačiau nereikia nusiminti, juk visos naujosios gyvenimo sunkiai skynėsi sau kelią.

Tai sveikintina mūsų tautiečių iš Čikagos iniciatyva, sutelkiant jėgas ir lėšas „vardan tas Lietuvos“. Tai būtų pradžia ilgo ir nelengvo kelio, darbas, atstatysiantis sugriautą ir moraliai, ir materialiai gydytojų autoritetą Lietuvoje, pasitikėjimą, nuoširdumą, abipusę gydytojų ir paciento pagarbą. Tam būtinas aukštas studentų profesinis pasirošimas, naudojant pasaulinę medicininę techniką, kiekvieno studento asmeninė iniciatyva, noras kuo daugiau žinoti, matyti, dirbti.

Dr. Leonidui Ragui ir kole-

x Viekšnių klebonas, kun. Vincentas Gauronskis, nori sužinoti savo dėdes ir tetų, išvykusių iš Lietuvos prieš I pasaul. karą, likimą. Ieškomi: Pranas Gauronskis, Gauronskaitė-Klumbienė Barbora, Gauronskaitė-Činskienė Marė. Žinantieji apie šiuos asmenis prašomi pranešti jam pačiam arba Alf. Pargauskui, 8908 Butterfield Ln, Orland Park, IL (708) 361-2817.

(sk)

x Ieškau pusseserių-pusbrolių, Juozo ir Prano Bandzinų vaikų. Bandzinai iš Tauragės apskr., Gaurės valsč., Baltrušaičių km. išvyko į Čikagą 1919 m. Prašau atsiliepti, rašyti: Julija Bandzinaitė-Kolyčienė, Aukštaičių 10, Pagėgiai, Šilutė, Lithuania, arba skambinti: New York 718-458-7532, 718-898-5738; Lietuva 41-41-130.

(sk)

x ALPINE MANOR BANQUETS, Inc. patogiausia lietuviška salė pietvakarių premiesčiuose. Nuomojame bet kokias progas. Kreipkitės: 8230 Cass Ave., Darien, IL 60561, tel. 708-964-4154. Sav. J. V. Liutikai.

(sk)

x Juozas Bacevičius patar-naus Income Tax, namų ir apdraudų reikalais, 6529 S. Kedzie Ave., Chicago, (312) 778-2233 – Casa Blanca.

(sk)

goms – gero vėjo, lengvo skrydžio per Atlantą, ištermės ir pasitikėjimo naujos mokyklos kūrimo darbe! O pabaigai – Oskaro Milašiaus žodžiai: „Laimingas tas, kas atsiduoda žmonių meilei ir gauna iš pasaulio tiek, kiek pats yra davęs!“

Dr. E.F. Bičkienė

SUTEIKTAS DAKTARO LAIPSNIS

Daliai Varankaitei š.m. birželio mėnesį Wisconsin universitetas, Milwaukee, WI, suteikė daktaro laipsnį iš geografijos ir kartografijos.

Dalia, Elenos ir Tado Varankų, gyv. Clarendon Hills, IL, duklė, bakalauro laipsnį gavusi Wisconsin universitete, Green Bay, WI, o magistrą – Illinois universitete Čikagoje. Ji taip pat studijavo Londone, skaitė paskaitas ir dalyvavo Washington, DC, San Francisco bei Europos NATO valstybių (Ispanijoje) geografų ir kartografų suvažiavimuose. Dalyvavo 1985 m. lietuvių Mokslo ir kūrybos simpoziume Čikagoje. Nuo 1982 iki 1992 m. dėstė geografiją ir kartografiją Wisconsin universitete Milwaukee ir Parkside, Kenosha.

Dr. Dalia Varankaite priklausė Amerikos Geografų sąjungai ir Šiaurės Amerikos Kartografų informacijos sąjungai. Ji yra baigusi Čikagos Aukštesniąją lituanistinę mokyklą (Jaunimo centre), priklausė lietuvių skautams, yra Lietuvių tautodailės instituto Čikagoje narė. Naujajai lietuvių mokslinei keli linkime daug sėkmės ateities darbuose bei planuose.

Dr. Dalia Varankaite.

x „KANKLĖS“ tai ne tik Lietuvoje žinomas ansamblis. Šiuo metu jis koncertuoja Suomijoje. Po Suomijos – gastroles po Ameriką. Išgykite bilietus iš anksto. Skambinkite Pranei Šlutienei, 312-238-1536. Koncertas Jaunimo centre rugsėjo 11 d. 3 val.

(sk)

x TRANSPAK TALPIN-TUVAI į Lietuvą su siuntiniais siunčiami kas savaitę. Skubiems siuntiniams – air cargo. Pervedami pinigai doleriais. Pasirinkimas maisto siuntinių nuo \$29 iki \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)